

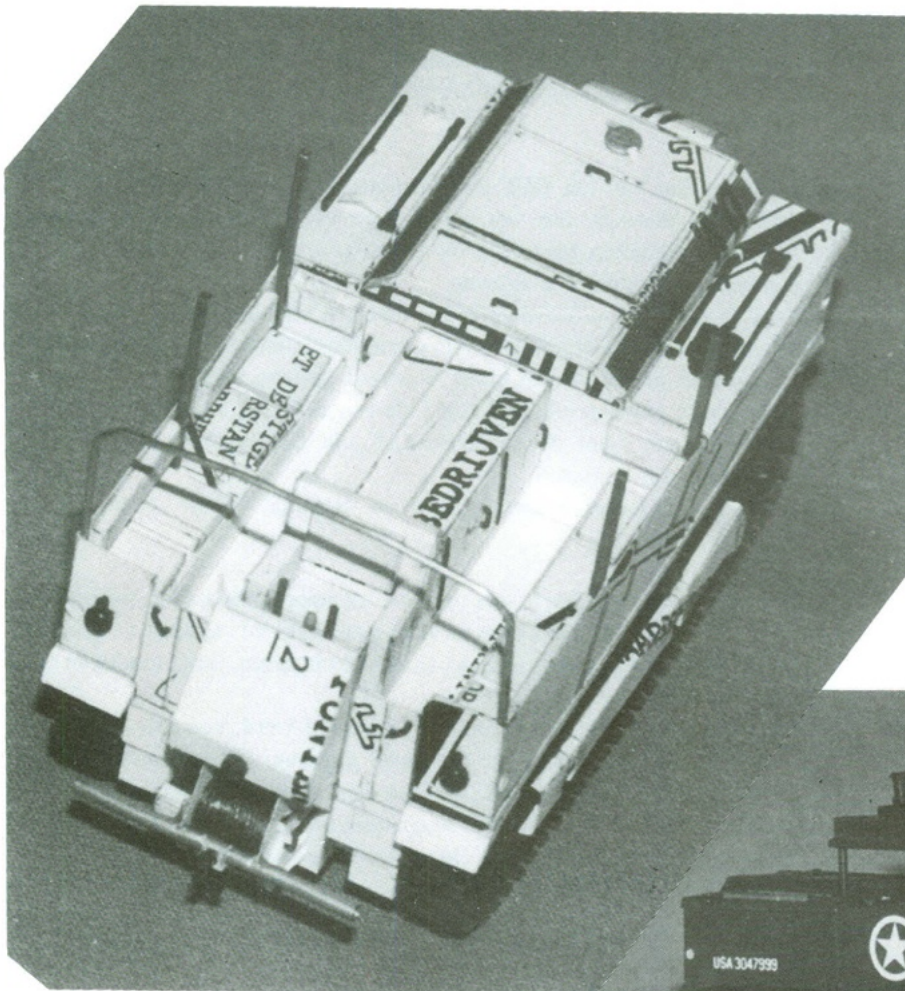
DE TANK

tweemaandelijks orgaan, TWENOT

DUTCH ARMOUR ASSOCIATION

postbus 357 - 8000 AJ ZWOLLE

THE NETHERLANDS

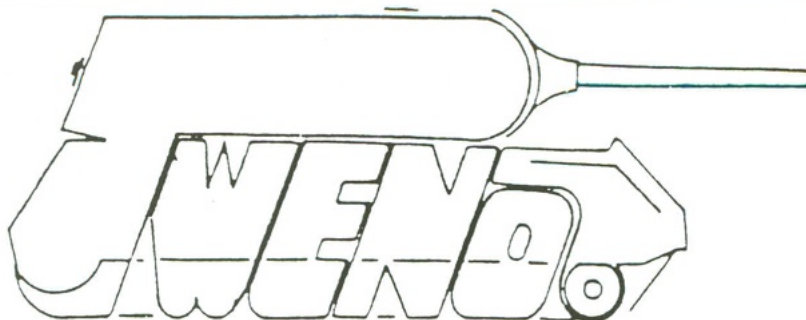

De 'papieren' M5 High Speed Tractor
van Ton Burger.

NUMMER **116**

oktober 1995

DE TANK is een tweemaandelijks uitgave van TWENOT, de "Tweede Nederlandse Organisatie van Tankhobbyisten"
ISSN: 1382-8991

BESTUUR:

Voorzitter : John Janse
Vice-voorzitter : Joop v.d Weerden
Secretaris : Johan Groen
Penningmeester : Kees Blijleven
Externe contacten : Jan Frankema
Speciale activiteiten : Marc Tempels

REGIOCOÖRDINATOREN:

Noord-west Nederland:
Jan van Veen, Haarlem,
Noord-oost Nederland:
vacant
Midden Nederland :
Marcel von Hobe, Deventer,
Zuid-west Nederland :
Rob Plas, Halsteren,
Zuid-oost Nederland :
Theo Naus, Kessel,

REDACTIE:

Jan van Veen

SECRETARIAAT: LIDMAATSCHAP:

t/m 18 jr f 20,=
> 18 jr f 25,=
buitenland f 35,=
per kalenderjaar.
Postbus 357 Postbank 3026112
8000 AJ ZWOLLE tnv. TWENOT, Heiloo

DE TANK is een tweemaandelijks uitgave van de vereniging TWENOT. Zij wordt aan alle leden gratis toegezonden. In de rubriek Vraag en Aanbod kunnen leden niet-commerciële advertenties plaatsen. Copy voor DE TANK moet uiterlijk de vijftiende van ieder oneven maand bij de redactie zijn. Bij aanlevering van copy op discette: WP 5.1

HET GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVERNEMEN VAN ARTIKELEN EN/OF AFBEELDINGEN IS ZONDER SCHRIFTELIJKE TOESTEMMING VAN DE REDACTIE NIET TOEGESTAAN.

VERENIGINGSNIEUWS

Zaterdag 24 juni 1995 verzamelden zich op de Bernhard Kazerne in Amersfoort 7 mensen van de TWENOT. Zij vertegenwoordigen een aparte tak van de club.

Net als veel andere leden bouwen zij ook tankmodellen, maar voor hen is een statisch model niet goed genoeg. Het model moet kunnen rijden, de toren moet kunnen draaien, het kanon moet op en neer willen en de verlichting moet het ook doen. En dat alles radiografisch bestuurd.

De open dag van het OCC was een mooie gelegenheid om de verschillende bouwers, die van elkaar niet wisten dat ze radiografisch bestuurd modellen bouwden, bij elkaar te brengen en hun modellen aan een groot publiek te showen.

De dag verliep, om het maar even samen te vatten, grandioos. Na het uitwisselen van de eigen ervaringen werden de enthousiaste bezoekers in een heel ongedwongen sfeer te woord gestaan. Doordat de bezetting van de stand rouleerde, kon iedereen ook nog wat van de open dag zelf zien, want de cavalerie had zijn best gedaan om er een mooie dag van te maken.

Achteraf was iedereen zeer tevreden en vond dat we dit vaker moesten gaan doen.

Het vervolg kwam al vrij snel toen we uitgenodigd werden om tijdens de militaire chauffeurskampioenschappen van 26 augustus op het Kamp van Zeist, bij het militaire luchtvaartmuseum, onze modellen te demonstreren.

Doordat alles op het laatste moment geregeld werd, kon niet iedereen komen, maar dat mocht de pret niet drukken. Samen met andere leden van de TWENOT hebben we een aanzienlijk aantal meters stand vol kunnen krijgen. Het enige minpuntje was dat de publieke belangstelling iets tegen viel, maar voor de rest was ook deze dag zeer geslaagd.

K. Postmus.

Op 2 september j.l. vond in Kralingseveer onze derde ledenbijeenkomst van dit jaar plaats. En u weet het inmiddels, de derde bijeenkomst staat altijd in het teken van onze modelbouwkampioenschappen.

Er zijn wel eens kampioenschappen geweest met méér deelname, maar de kwaliteit van de deelnemende modellen en diorama's had hier niet onder geleden.

De resultaten waren:

Jeugdleden: **1: Ton Burger met een Centurion bergingstank**
2: Ton Burger met een M5 High Speed tractor

Kleinschalige modellen:

1: Mario Wens met een Franse Renault tank ACG
2: Alfred van Netburg met een Zuidafrikaanse Rooikat

Grootschalige diorama's:

1: A. Kok met een diorama 'France 1944'
2: Lex Weermeijer met een diorama 'Arnhem 1944'.

Grootschalige modellen:

1: Ton van Rijnberk met een Pantserwagen Daimler Mk.I
2: Nico Los met zijn Duitse Pantserrein

'Best of Show':

Nico Los met zijn Duitse Pantserrein

Alle winnaars van harte gefeliciteerd! Omdat de winnaar van de Best of Show zijn gewonnen beker na een jaar weer moet inleveren, krijgt hij in het vervolg, als blijvende herinnering, een klein 'Best of Show' bekertje. Ook de winnaars van de afgelopen jaren krijgen zo'n bekertje.

Kees Blijleven

AGENDA

- 20 oktober : Regio-avond Noord-West bij Marcel Zwarts in Alkmaar
 21 + 22 oktober : Modelbouwmanifestatie Grenslandhallen, HASSELT, België
 22 t/m 29 oktober : Nationale Modelbouw Manifestatie, Militaire Luchtvaart Museum
 4 november : IMM/TWENOT Freundschaftstreffen, Möllen, Duitsland
 11 november : regiomidag Zuid-Oost bij Jan Hoevenaars, Den Bosch
 17 t/m 19 november : Hamburger Messe Modelbouwdagen
 19 november : Open Dag Plastic Modelbouwgroep DEVENTER
 25 november : "The Lancers Conquest"

In de komende herfstvakantie, van **zondag 22 oktober t/m zondag 29 oktober**, wordt in het Militaire Luchtvaart Museum te Soesterberg weer de '**Nationale Modelbouw Manifestatie 1995**' gehouden.

Naast de show van eigengebouwde en uit bouwdozen gebouwde modellen omvat de manifestatie ook een modelbouw-wedstrijd in verschillende categorieën, waaronder militaire voertuigen en figuren. Gekozen is het thema '**1945, het einde van de Tweede Wereldoorlog**'

Deelname aan deze wedstrijd staat voor iedereen open en is gratis. Inschrijving bij voorkeur vooraf en schriftelijk. Deelnemers kunnen zich aanmelden bij **Organisatie N.M.M. 1995, De Beaufortweg 15, 3711 BW Austerlitz**.

Modellen voor de show en de wedstrijd moeten worden ingeleverd in het museum op zaterdag 21 oktober, tussen 9.00 en 15.00 uur. De prijsuitreiking vindt plaats op zondag 29 oktober om 14.00 uur en is toegankelijk voor deelnemers en hun familieleden.

Op **21 en 22 oktober** vindt in het Belgische HASSELT, in de Grenslandhallen, weer de jaarlijkse modelbouwmanifestatie plaats. Niet zo uitgebreid als Flanders Contest, maar toch een aardige gelegenheid om weer eens bij onze zuiderburen te kijken.

Voor onze stand zoeken we modellen en bemanning. Graag een telefoontje naar Marc Tempels,

Op **4 november a.s.** vindt, alweer voor de negende keer, het jaarlijkse "**FREUNDSCHAFTSTREFFEN**" met onze IMM-vrienden plaats. Plaats van samenkomst: de 'Freizeitanlage', Rahmstrasse 123, in het plaatsje Voerde-Möllen in Duitsland.

Om het geheel soepel te laten verlopen gelden er een paar spelregels:

- * IMM heeft twee handelaren uitgenodigd, te weten MILITÄRMODELLBAU HUBERT MÖRS (voor schaal 1:35, HO en figuren) en M.G.M. MICHAEL GOHRES MODELLBAU voor de schalen 1:72/76 en 1:285. Er zijn geen mogelijkheden voor andere professionele handelaren!!
- * Prive-verkoop is uiteraard geheel vrij. Iedere aanbieder kan over maximaal 1½ meter tafelruimte beschikken. IMM wil graag dat er een naambordje op de tafel staat.
- * De zaal gaat om 11.00 uur open. Het heeft geen zin eerder te komen!
- * De modelbouwwedstrijd vindt plaats in de volgende categorieën:
 - Klasse A: militaire voertuigen < 1:35
 - Klasse B: diorama's < 1:35
 - Klasse C: militaire voertuigen 1:35 en groter
 - Klasse D: diorama's 1:35 en groter.

Klassen met minder dan vijf deelnemende modellen/diorama's worden geannuleerd. Ieder IMM of Twenot lid mag met één model of diorama per klasse meedoen. Het model/diorama mag niet al eerder bij een Freundschaftstreffen een prijs gewonnen hebben. Aanmelden van de wedstrijdmodellen: tussen 14.00 en 14.30 uur bij de Info-Stand. De jurering begint om 14.30 uur, de bekendmaking van de winnaars zal zijn om ongeveer 15.30 uur.

Routebeschrijving: neem op de A3 (de Autobahn richting Oberhausen) afslag nummer 7 'Hünxe', in de richting Dinslaken/Voerde. Bij verkeerslichten LA richting Duisburg/Dinslaken. Vervolgens bij een richtingbord Möllen RA. Dit is de Rahmstrasse. Deze weg volgen, over een spoorlijn. Bij het eerste kruispunt rechtdoor en dan vervolgens na enkele tientallen meters is rechts de 'Freizeitanlage'. Hier is parkeerruimte voldoende.

Van **17 t/m 19 november 1995** worden tijdens de **Hamburger Messe** modelbouwdagen georganiseerd. Hieraan doet ook de **Nienburger Modellbaugruppe** mee.

Deze modelbouwvereniging houdt zich uitsluitend bezig met radiografisch bestuurd tanks (echt grote jongens!)

In de zogenaamde "Bundeswehrhalle" worden met deze tot 80 kg zware, voorzien van een 12 schots gestabiliseerd kanon en van electronica uitpuilende monsters, demonstraties gegeven.

Voor mensen die na het jarenlang bouwen van 1:35 kits nu eens iets nieuws willen proberen zijn deze dagen echt aan te raden. Echter, een waarschuwing is misschien op zijn plaats, want mocht U besluiten om een kijkje te gaan nemen dan is er na het aanschouwen van al die topmodellen geen weg meer terug. Dan MOET U gewoon ook zo'n model bouwen.

NIEUWE LEDEN

J.W. de BRUIN, [redacted] G.J. van EYK, [redacted]
 [redacted]; A. JANSEN, [redacted]; A. KAMSTEEG, [redacted]
 [redacted]; B.G. KOBES, [redacted]; H.G. KUIPER, [redacted]
 [redacted] P. KWAYTAAL, [redacted]; J. MICHEL, [redacted]
 [redacted] J.J.B. MIEDEMA, [redacted]; C.F. v.d. POLS, [redacted]
 [redacted] R. SCHOONDERBEEK, [redacted]
 M. SMITS, [redacted] R.v.d. STEEN, [redacted]
 [redacted] R. VERKUIJL, [redacted] jeugdlid.

NB: Ledenlijsten zijn op aanvraag verkrijgbaar. Stuur een kaartje naar Kees Blijleven, [redacted]
 [redacted] DE lijst wordt dan met de eerst volgende TANK toegestuurd.

DE AMERIKAANSE 105 mm HOUWITSERS

M7, 105 mm HOWITSER MOTOR CARRIAGE (Britse naam: "PRIEST")

GESCHIEDENIS

Rapporten uit de eerste jaren van WO2 brachten de wenselijkheid naar voren van zeer mobiele artillerie-eenheden, die in staat waren tegelijk met de snelle tankformaties op te rukken.

De toenmalige Chief of the Armored Forces van de US Army was zelf van oorsprong een artillerie-officier en dus zeer geschikt om de ontwikkeling van zo'n wapen te begeleiden.

In oktober 1941 werd opdracht gegeven om twee "pilot-voertuigen" te bouwen, waarbij gebruik zou worden gemaakt van het chassis van de Medium Tank M3. Aangeduid als de 105 mm HMC T32 waren ze bewapend met de M2A1 Howitser op het bovenste gedeelte van de normale veldaffuit.

In februari 1942 begon het testen en natuurlijk werden de nodige wijzigingen voorgesteld en aangebracht. Het tweede voertuig werd compleet gemodificeerd naar de American Locomotive Company gestuurd als productie-prototype. De bouw startte in april 1942 onder de registratie M7, 105 mm HMC en ging door tot augustus 1943. In totaal werden 2814 stuks gebouwd.

De prototypes en de eerste uitvoeringen, meestal "early-productions" genoemd, zijn herkenbaar aan de driedelige neussectie en het loopwerk van de M3 Medium Tank met de returnroller recht boven het bogiestel. Voorts de geklonken onderromp en het feit dat de ring voor de .50 mitrailleur alleen boven de zijplaten een ring vormt. Later gebouwde voertuigen kregen al snel het zwaardere loopwerk van de M4 Medium Tank.

De M7 HMC werd als eerste door de Britten gebruikt bij El Alamein. Hij werd aldaar tot "PRIEST" omgedoopt, aangezien in het Britse leger de voertuigen niet met een typenummer maar met een naam werden aangeduid. Het Amerikaanse leger gebruikte de M7 voor het eerst in Tunesië.

Omstreeks het einde van 1943 bleken verdere modificaties gewenst. Om de munitie beter te beschermen werden de zij- en achterwanden verhoogd met neerklapbare platen en werd de uitsparing voor de .50 mitrailleur verlaagd. Andere vernieuwingen hielden gelijke tred met die van de M4 Sherman tank.

Tussen maart en oktober 1944 werden 500 van deze "late-production" M7's gebouwd, in maart 1945 gevolgd door nog een 176 stuks, waardoor de totale productie op 3490 stuks komt.

Parallel aan de M7 productie werden 826 voertuigen gebouwd door de Pressed Steel Car Company. Deze voertuigen hadden de M4A3 Medium Tank als basis en kregen de registratie M7B1. Behalve de motor en het motordek waren deze voertuigen gelijk aan de late-production M7's. Beide typen werden lang na WO2 nog gebruikt door het Amerikaanse leger en de legers van vele andere landen.

Tijdens de Korea-oorlog bleek de maximale elevatie van +35° te gering te zijn voor de terreinomstandigheden aldaar. De nog aanwezige M7B1's werden daarop gemodificeerd zodat de maximale elevatie +65° bedroeg. Na deze modificatie werd de registratie M7B2.

De affuit van de houwitser werd verhoogd evenals de zijplaten en aan de voorzijde werd een pantserplaat aangebracht. Deze versie is ook door de Bundeswehr gebruikt.

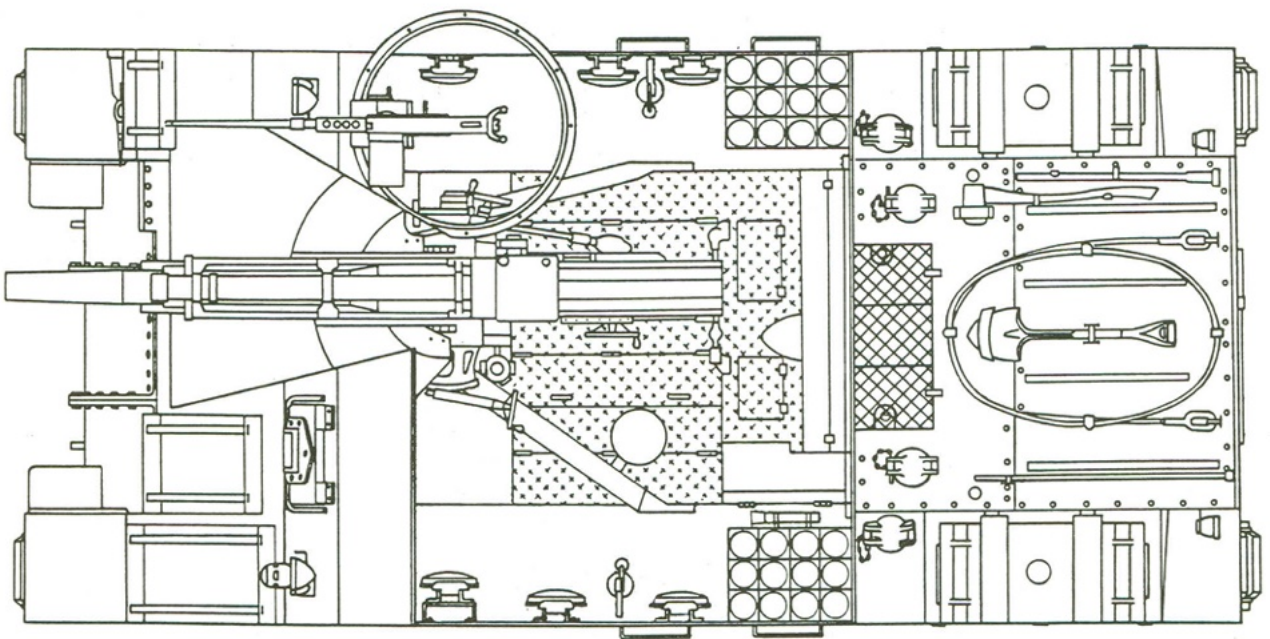
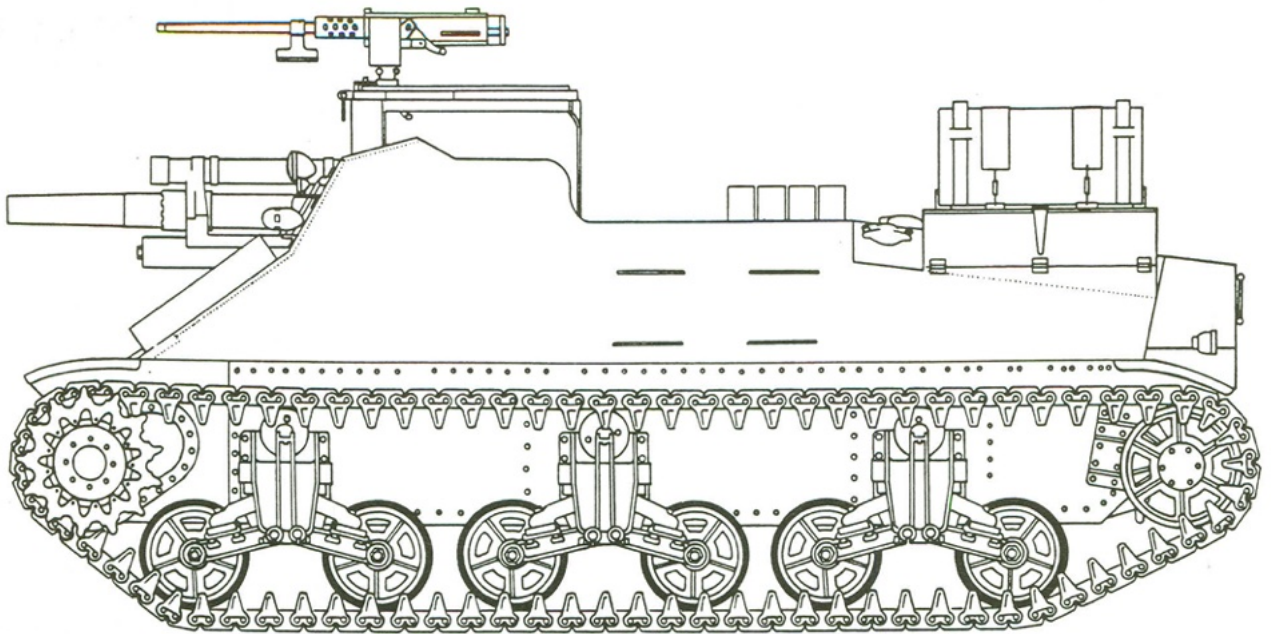
Technische gegevens volgens Hunnicutt's SHERMAN:

Bemanning	: 7
Lengte	: 6020 mm
Breedte	: 2870 mm
Hoogte	: 2946 mm
Spoorbreedte	: 2108 mm
Bodemvrijheid	: 432 mm
Gewicht	: 22.952 kg
Bodemdruk	: 0,73 kg/cm ²
Radio	: geen
Motor	: Continental R975C1
Vermogen	: 350 pk/2400 tpm
Brandstof	: 660 l
Snelheid	: 34 km/uur
Actieradius	: 190 km (op de weg)
Bewapening	: 105 mm How. M2A1 in Mount M4
Traverse	: 15° links, 30° rechts
Elevatie	: -5° / +35°
Munitie	: 69 schoten.

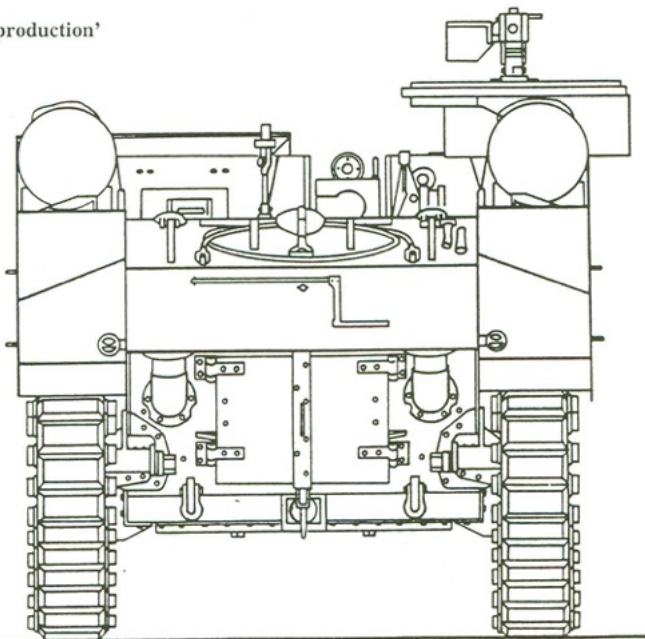
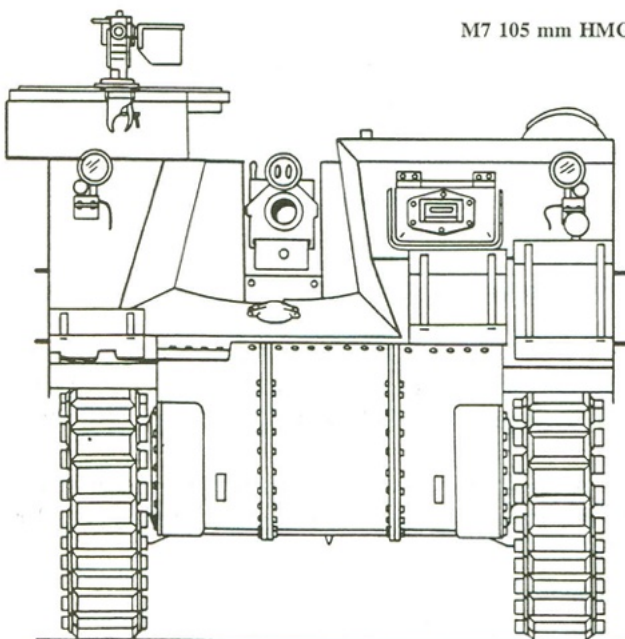
MODELBOUWGEGEVENS:

Er zijn dus vier verschillende uitvoeringen geweest, te weten de M7 HMC "early production", M7 HMC "late production", de M7B1 HMC en de M7B2 HMC.

Het Italeri-model is de "late-production" en op basis hiervan kunnen ook de andere drie uitvoeringen worden gebouwd.

M7 105 mm HMC 'early production'

M7 HMC "early-production".

Om deze versie te bouwen heeft men naast het Italeri-model nog nodig:

- driedelige neussectie (wordt door diverse fabrikanten geleverd);
- het vroege-productie loopwerk, zeg maar de Lee/Grant boogiestellen. Ik ken alleen een ombouwset in 1:35 van SABATIER. Als men beschikt over een Medium Tank M3, dan kan men met dat voorbeeld de Italeri-boogies ombouwen. Ik raad het gebruik van Tamiya's loopwerk af, want de loopwielen kloppen niet.

Uitgaande van de bouwbeschrijving van Italeri gaat de ombouw als volgt:

Stap 1: wijzig 5, 7 en 9 naar het voorbeeld van de Lee-Grant of gebruik een ombouwset.

Stap 2, 3 en 4: conform de bouwbeschrijving

Stap 5: 57 niet gebruiken

Stap 6: neussectie 67 vervangen door 3-delige uitvoering, het inwendige van de bestuurderscabine is niet wit maar Light Gull Gray, Humbrol 129

Stap 7: de bagagerekken (80-92) waren van plaat, niet van gaas

Stap 8: zijplaat 93: boor gaatjes op de plaatsen waar de klimbeugels 126 moeten komen en vijl daarna alle uitsteeksels weg. Verwijder ook de ronde uitstulping van de mitrailleur-kansel en maak de opening dicht met plaat.

Zaag nu het omklapbare gedeelte weg, verwijder de scharnieren en aan de binnenkant de beugels voor de karabijnen (98).

Stap 9, 10 en 11: zijplaat 104 op dezelfde wijze behandelen als plaat 93. Nu 93 en 104 tegen 99 lijmen en op een vlakke ondergrond laten drogen.

Achterschot 106: zaag ook hiervan de scharnierende bovenzijde af en verwijder de scharnieren. Maak een

plaatje 34 x 4 mm en 1 mm dik en lijm dit loodrecht tegen 106. Juiste plaats: onder de enigszins verdikte bovenrand en de rechterzijde van dit plaatje op gelijke hoogte met de rechterzijde van de rechter verwarmingsradiator. Maak nu van 0,25 mm plaat een plaatje van 34 x 22 mm (zie tekening).

Maak hierin gaten zoals aangegeven (open rechte hoeken) en twee scharnieren (zwarte rechthoeken).

Lijm dit geheel verticaal tegen het steunplaatje en de radiatoren aan.

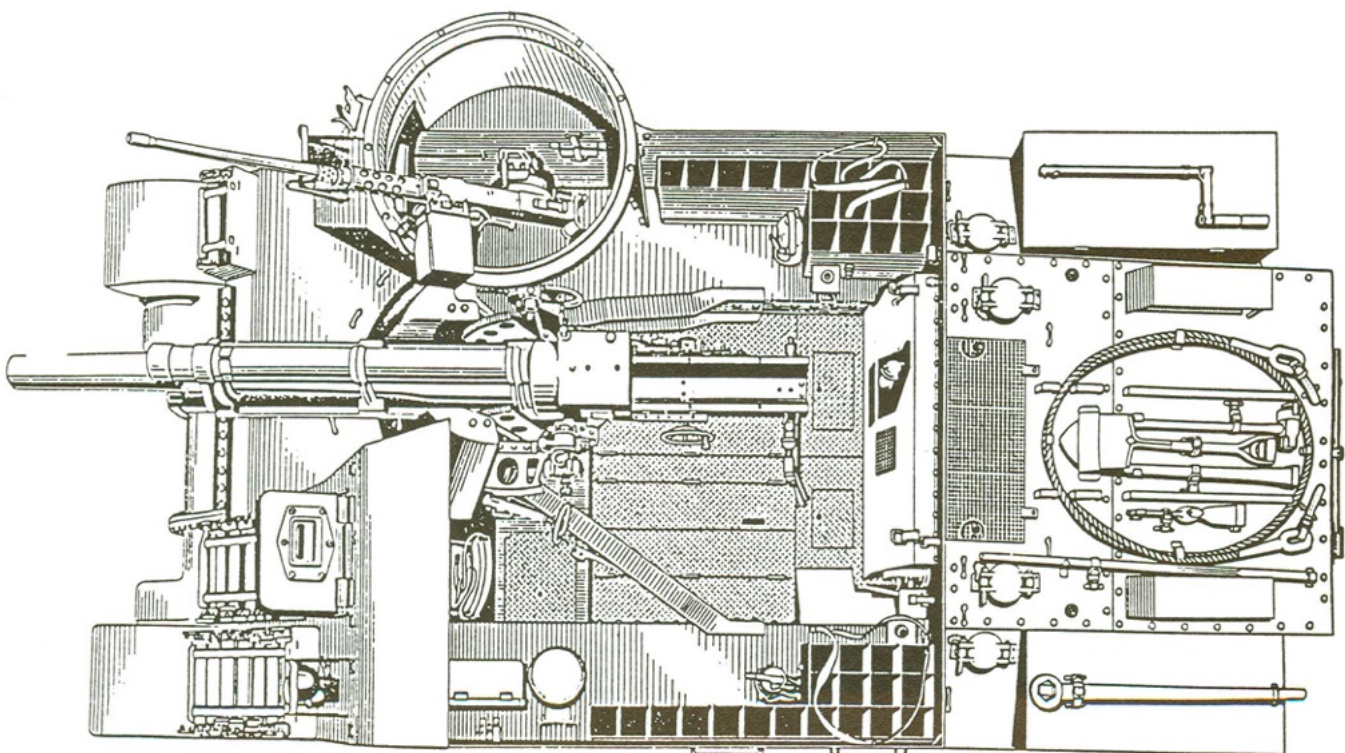
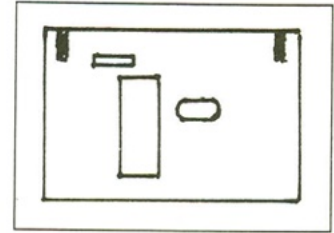
Combinatie 93/99/104 vastlijmen op het romponderstel, hierna het achterschot en het motordek 107 vastzetten. 108 en 109 kunnen moeilijkheden geven: vijlen en zagen. Stap 10 verder conform de bouwbeschrijving. Van stap 11 onderdeel 131 niet gebruiken, steunen hiervoor verwijderen. Onderdeel 133 idem. Maak een nieuwe "trackshoekist" conform 136, maar met ruimte voor vier trackshoes. Eén komt er op de rompneus onder het bestuurdersluik, zoals aangegeven, de andere daarnaast. Ook slechts één stuks 137 gebruiken.

De lampen 142 en 144: verwijder de kleine bovenlampjes. De nieuwe plaats van de lampen is tegen de schuine voorzijde op 10 mm onder de "dakrand". Claxon 141 staat onder lamp 142. Beschermbeugels wijzigen.

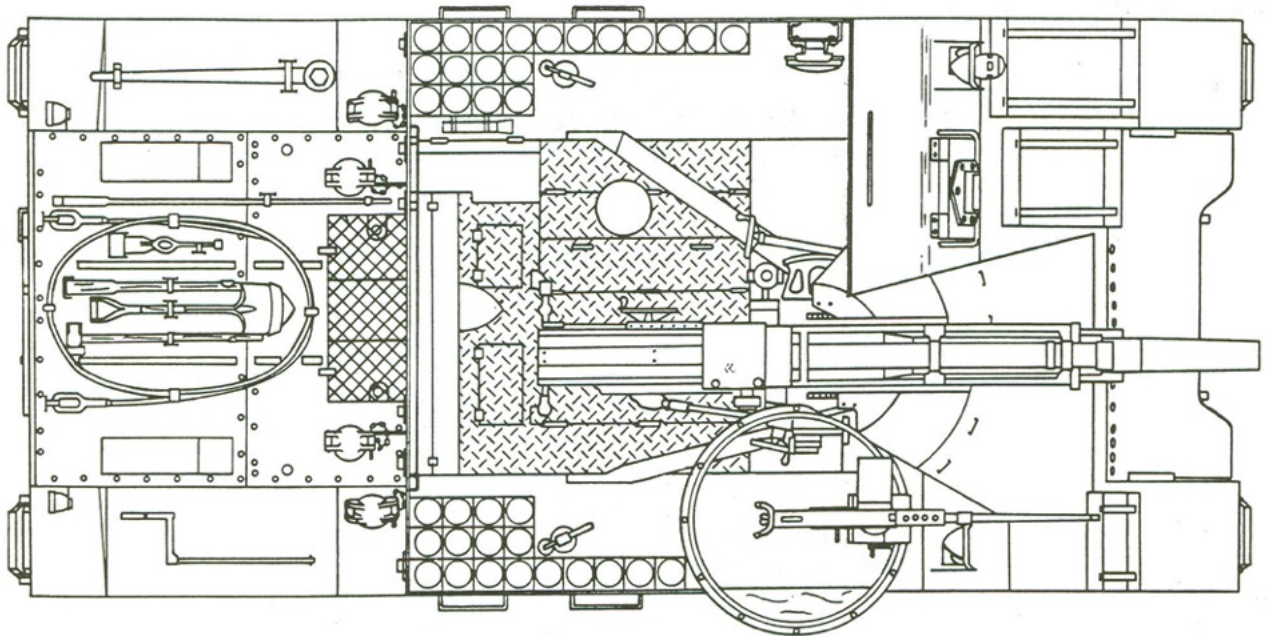
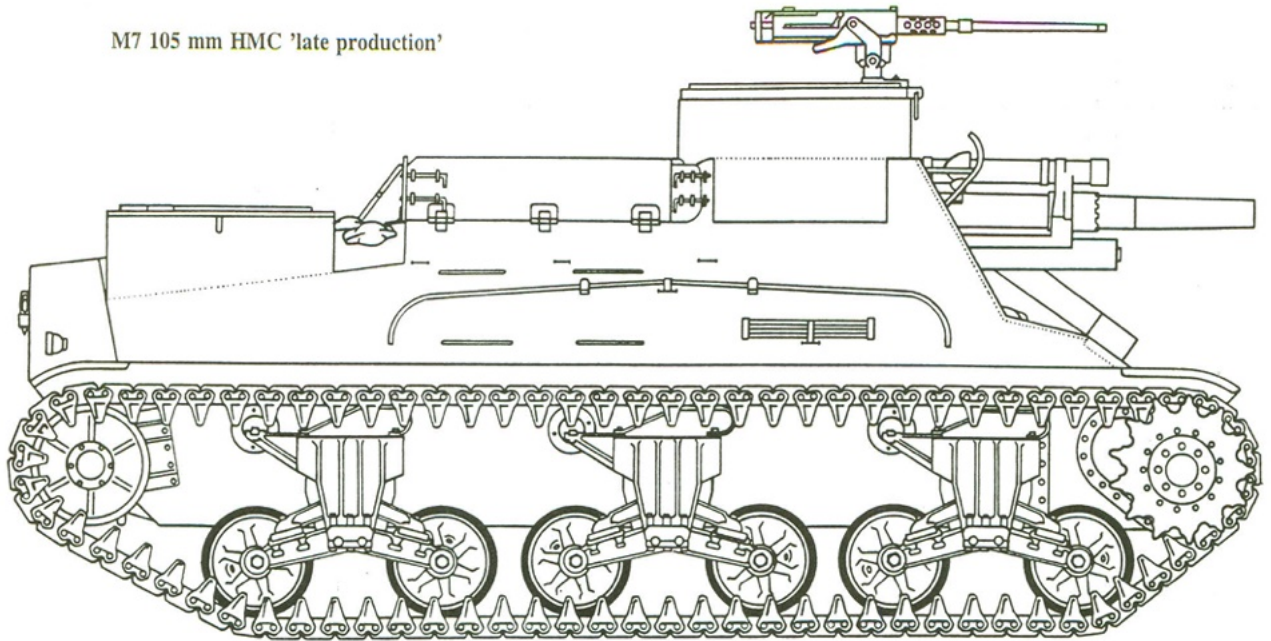
Stap 12: zaag de enkele rij granaathouders van 146/149 af zodat er een rechthoekig blok van 3x4 houders overblijft.

Granaten: zie opmerkingen bij de bouw van de M7 "late-production".

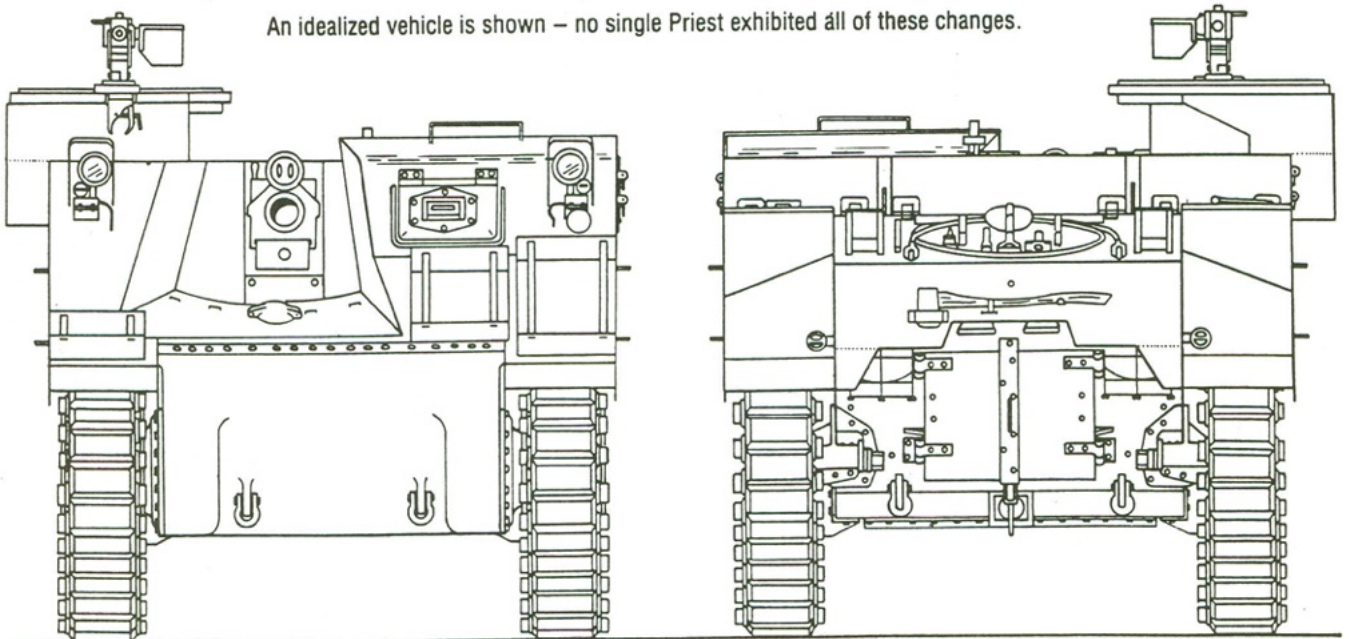
Afwerking: Brits of Amerikaans. Aangezien early en late-production versies door elkaar werden gebruikt, zijn m.u.v. de serienummers de decals bruikbaar.

M7 105 mm HMC 'late production'

An idealized vehicle is shown – no single Priest exhibited all of these changes.

M7 105 mm HMC "Late-production" (het Italeri model).

Stappen 1 t/m 6: conform bouwbeschrijving.

Stap 7: het "gaas" van de opbergrekken eventueel vervangen door beter gelijkend spul.

Stap 8: als de Priest in Engelse uitvoering wordt gebouwd, dan de karabijnen vervangen door Lee-Enfield geweren. Overigens is in de officiële "stowage-instructions" niets te vinden van de plaats daar!. Het open gat in frontdeel 99 dicht maken met "glas".

Stap 9: lijm eerst 93 en 104 aan 99 en laat dat op een plat vlak drogen. Daarna op de romp plaatsen, niet lijmen, om te zien wat er aan de binnenzijde nog moet worden geverfd. 108 en 109 vereisen wat vijlwerk.

Stappen 10 en 11: conform de bouwbeschrijving.

Stap 12: helaas levert Italeri slechts één patroon en verder enkele losse granaten. Meestal werd de munitie in kartonnen kokers vervoerd, zie de technische gegevens bij de bespreking van de houwitser zelf.

Indien u het bestuurdersluik in open stand wilt monteren, dan dient u ruitenwisser + motor te plaatsen. De motor voor de ruitenwisser zit in het midden, net onder de rand waarin het luik past.

M7B1 105 mm HMC

Het enige werk voor de ombouw van de M7 naar de

M7B1 is het wijzigen van het motordek, de achterwand en het verlengen van de zijplaten. Met behulp van een Sherman M4A3 is een en ander redelijk eenvoudig uit te voeren. Een 1:35 vier-aanzichten tekening is bij mij op aanvraag verkrijgbaar.

Litaratuur: Bellona Print serie 3, nr. 9A

M7B2 105 mm HMC

In Modell-Fan 81/6 staat een ombouwbeschrijving. Hierbij wordt uitgegaan van het motordek van Tamiya's Sherman M4A3E8. Dat was in 1981 de enige M4A3 versie, maar helaas in schaal 1:32. Tamiya had zijn huidige M4A3 nog niet uitgebracht.

De ombouw behelst de volgende wijzigingen:

- . wijziging van het motordek zoals bij de M7B1;
- . het verhogen van de affuitsteunen;
- . het verhogen van de mg-ring;
- . het verhogen van de zijplaten;
- . het aanbrengen van een frontplaat onder de loop van de houwitser.

Copieën van deze ombouwbeschrijving (3st. A4) kan ik op aanvraag leveren.

Frits Weisfelt

In "*Museum Ordnance*", het tijdschrift dat wordt uitgebracht door het US Army Ordnance Museum in Aberdeen, USA, stond het volgende artikel.

Een Amerikaanse lezer is het niet eens met de stelling dat **Wittmann** de grootste tankcommandant uit de Tweede Wereldoorlog was. Naar de mening van de auteur is de grootste "tank-aas" uit WO2 ene **Staff Sergeant Lafayette G. Pool**, die als commandant van een Sherman tank diende bij het derde peloton, "I" compagnie, derde bataljon, 32nd Armored Regiment, 3rd US Armored Division "Spearhead".

Hij geeft de volgende vergelijking tussen beide mannen:

- . Wittmann was vanaf 1937 lid van de NSDAP en de SS. Hij was een van de "bad guys". Pool meldde zich in 1941 bij het 40th Armored Regiment.
- . Wittmann heeft van juni 1941 tot augustus 1944 138 tanks en 132 anti-tankkanonnen op zijn naam staan. Pool heeft tussen 27 juni 1944 en 15 september 1944 258 vijandelijke voertuigen vernietigd. Wittmann deed dus meer dan 25 maanden over zijn prestatie, terwijl Pool maar 80 dagen aan de oorlog meedeed.
- . Beide commandanten waren erg vervlochten met hun bemanning. Wittmann heeft de hele oorlog met dezelfde schutter gewerkt, SS-Oberscharführer Balthasar Woll. Pool heeft drie Shermans versleten met steeds dezelfde bemanning, corporal Wilbert "Red" Richards, pfc. Bert Close, corporal Willis Odler en T5 Del Boggs.
- . Wittmann was commandant van een Tiger I tank. Het

meest bekend is die met het roepnummer 805, toen hij bij de 501 Schwere SS Panzer Abteilung vocht.

Pool was commandant van een 76 mm M4A1 VVSS Sherman, waarvan hij er drie heeft versleten. Alle drie hadden dezelfde naam: "In the Mood".

- . Beiden maakten optimaal gebruik van hun tank. Wittmann door met zijn zwaarbewapende en gepantserde Tiger vanuit hinderlagen te werken. Pool daarentegen stormde frontaal op zijn tegenstander af en probeerde hem van korte afstand uit te schakelen. Zijn favoriete tegenstander was de Panther!

Als men dan de periode dat ze actief waren, hun uitrusting en hun verrichtingen tegen elkaar afzet, is de auteur van mening dat Pool meer recht heeft op de titel van beste tankcommandant dan Wittmann.

Als afronding beschrijft de auteur hoe beide mannen hun carrière afsloten:

- . Wittmann kwam in augustus 1944 om het leven;
- . Pool's bemoeienis met WO2 eindigde op 15 september 1944, toen zijn tank tweemaal door een Panther werd getroffen. De Sherman werd niet vernield maar van zijn tracks afgeworpen en rolde in een sloot. Pool vloog uit de koepel en werd daarbij zo ernstig gewond dat hij naar de V.S. werd gerepatrieerd. Hier is hij van zijn verwondingen hersteld.

Theo Naus.

REGIONIEUWS

REGIO MIDDEN NEDERLAND

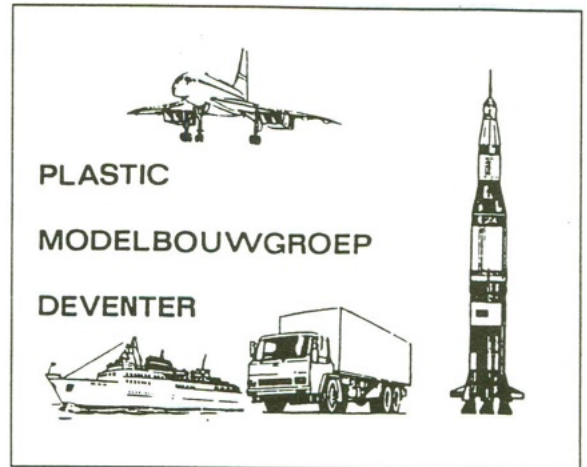
Op **19 november a.s.** organiseert de **Plastic Modelbouwgroep Deventer**, het model samenwerkingsverband tussen IPMS Regio Oost en TWENOT regio Midden, zijn jaarlijkse open dag. Plaats van samenkomst: Buurtcentrum "De Polakkers", Zwaluwenberg 2 in Deventer.

Plastic modelbouwcompetitie alleen voor junioren (tot 18 jaar), alle modellen, diorama's, vignetten en figuren in één klasse. Inschrijven van de modellen tussen 11.00 en 12.00 uur, prijsuitreiking ergens tussen 15.00 en 16.00 uur. Junioren die van ver moeten komen, kunnen hun modellen ook schriftelijk inschrijven. Nadere info bij onderstaand adres. Alle deelnemers aan de wedstrijd ontvangen een deelnamecertificaat.

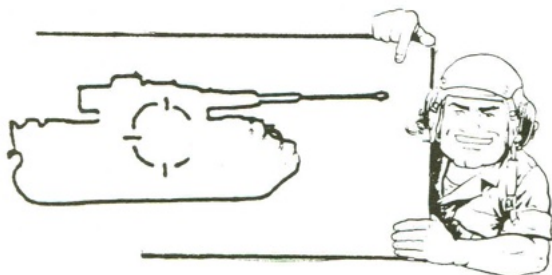
Diverse plasticmodelbouwverenigingen, modelbouwhandelaren en gespecialiseerde boekhandelaren zijn uitgenodigd. Voor de inwendige mens is er in het bargedeelte koffie, fris, etc. verkrijgbaar en er is tegenover het winkelcentrum een cafetaria en een pizza/shoarma restaurantje.

Routebeschrijving: eigen vervoer: via de A1/E30 vanuit richting Apeldoorn of Hengelo; afslag Deventer Oost/Schalkhaar; aansluitende verbindingsweg uitrijden en aan het einde RA; direct daarna bij verkeerslichten RA de N344 op (ri Holten/Rijssen); bij de tweede verkeerslichten LA de spoorweg over en de weg uitrijden tot aan het buurtcentrum "De Polakkers".

Openbaar vervoer: de stoptrein Deventer-Enschede; uitstappen station Colmschate; te voet via de Oostriklaan naar "De Polakkers" (± 10 minuten lopen).

Peter Vierhout

REGIO NOORD-WEST NEDERLAND

Nu de drukte van de herdenkingen en feesten rond de bevrijding achter de rug is, wil ik maar weer eens een regio-avond organiseren. Marcel Zwarts had mij al eens gebeld om te zeggen dat dat wel bij hem thuis kon. Nu is het dan zo ver. Ik hoop jullie te treffen op **vrijdag 20 oktober**, bij **Marcel Zwarts**, **Alkmaar**. Vanaf zo'n uur of acht 's avonds is iedereen daar van harte welkom. Er kan natuurlijk gehandeld worden en a.u.b. je modellen meenemen!

We vermelden er speciaal bij dat dit een **ROOKVRIJE** avond wordt. Als je komt, dan graag even een telefoontje naar mij: (na 10 oktober:). Ik hoop dat ook de nieuwe leden in onze regio eens komen kijken. Het is altijd een gezellige avond en het is beslist de moeite waard om een langs te komen.

Uw regiocoördinator,
Jan van Veen.

M5 HIGH SPEED TRACTOR IN 1/35

door TON BURGER

HET IDEE

In Engeland, Beltring om precies te zijn, wordt jaarlijks een evenement georganiseerd waar zo'n 700 (!) militaire voertuigen van alle klassen en leeftijden bij elkaar komen. Naast de "static show" is er een speciale "arena" waar de nodige demonstraties gegeven worden. In 1994, tijdens onze vakantie, waren dat zoal: de berging van een Chieftain door een Warrior ARV, het "voortbewegen" van een T 34/85, een Diamond tanktrekker met maar liefst vijf Scammels op sleeptouw (zo'n slordige 70 ton!!!) en grondwerk door een Centurion AVRE.

Maar ook lichtere voertuigen gaven demo's. Dan moet je denken aan de Thornicroft Big Ben, Styer RSO (die op een gegeven moment niet meer stuurde), Ural, Schwimmwagen, AEC Matador, Tatra OT 810, Demag D7 en nog veel meer.

Phillip Bashall, zo'n figuur van: "Waar zullen we vandaag eens mee gaan rijden?", reed daar rond met een M5 High Speed Tractor. Toen ik dat ding zag ben ik er helemaal gek van geworden en heb er gelijk een stel foto's van genomen, zowel van buiten als van binnen.

DE BASIS

Na de vakantie, nog onder invloed van al dat "groen", heb ik eerst informatie gezocht in tijdschriften en boeken

voordat ik zou bepalen welke basis nodig zou zijn om een M5 te gaan bouwen. Het blijkt dat er meerdere uitvoeringen geweest zijn, met en zonder versterkingen op de zijkant, een "dikke" met grousers aan beide zijden van de tracks, zonder of met een achterwandje aan het dak en met vlakke en verzonken achterkant.

Het moest de wat oudere versie worden, omdat die in mijn ogen het meest robuust overkomt, zodoende werd de basis de M5 Stuart van Tamiya.

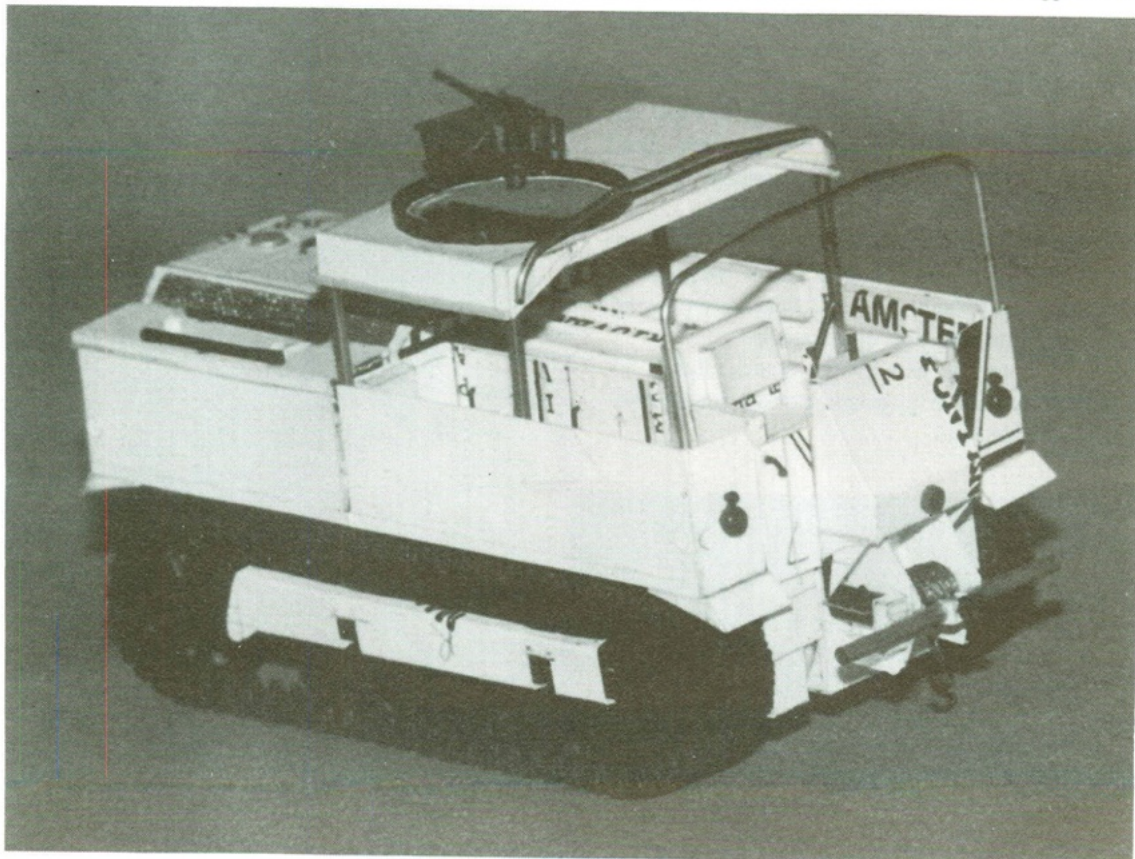
Allereerst heb ik de sleuven voor de "Hedge-cutter" dichtgemaakt door er een stukje papier overheen te plakken.

Daarna heb ik de achterste twee geleiderollen weggesneden en één daarvan net achter het tweede veerstel gemonteerd. Rond de trekhaak hoort een vierkante bak, die ik heb gemaakt van 80-grams-papier. Ook de "balken" aan de zijkanten zijn van stevig papier.

DE BOVENROMP

Omdat ik de voorkant niet kon maken zonder de romp, ben ik daar maar mee begonnen. Hij is lekker vierkant, wat het uittekenen, knippen en vouwen aanzienlijk vergemakkelijkt (al het "plaatmateriaal" is overigens van papier gemaakt, omdat het snel, simpel en goedkoop werkt).

Ook het interieur gaf niet echt problemen, alles recht-toe-recht-aan: de chauffeursstoel, munitiebergplaats en bank-

jes zijn als losse delen gemaakt. Nadat die gemonteerd waren heb ik de stoeltjes gemaakt van heel dun papier, dan kun je ze na het drogen van de lijm, mooi "indekken".

De luiken zijn opvallende vierkantjes van papier met hengsels uit de onderdelen-doos en een stukje opgelijmd garen als scharnier.

HET DAK

Het leek me wat moeilijk en te slap om de vierkante dakstijlen van papier te maken en daarom heb ik voor messing profiel gekozen (vierkant 2mm). Het dakje zelf is ook van papier, de omlijsting van de houders voor jerrycans komt uit een Italeri-setje (trapezium-vorm), de ringaffuit is van de MAX (of Italeri) Dodge 6x6 en de spanten zijn gemaakt van gesoldeerd ijzerdraad (d=1mm). Ik heb er geen huifje op gedaan om het interieur zichtbaar te laten.

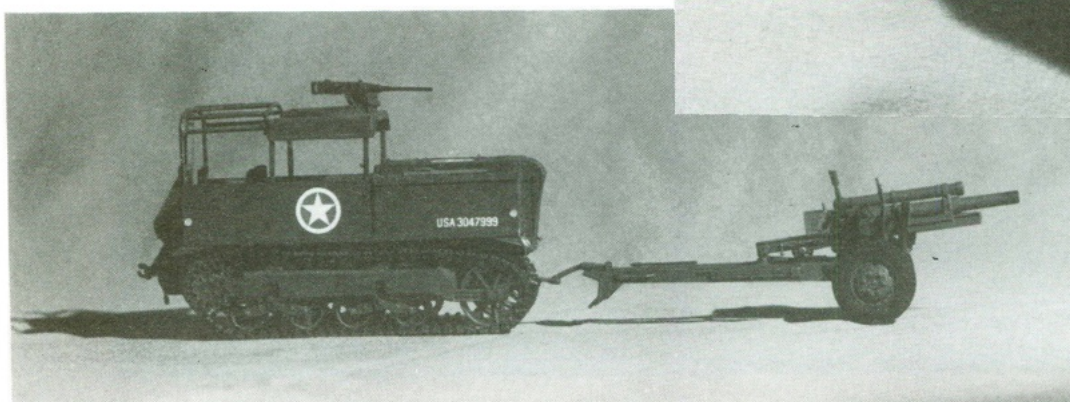
DE "NEUS"

Lijkt heel simpel, maar schijn bedriegt. Overal zitten stangetjes, leidinkjes en plaatjes. De lier is gemaakt van een messing pijp (d=7mm) waarop een "sleepkabel" gesoldeerd zit. Die sleepkabel is een zwakstroomsnoertje zonder isolatie dat er omheen is opgewonden. Aan het uiteinde zit een haakje uit de Italeri GMC kit.

Ook de bumper is gemaakt van een messing pijpje (d=2 mm), waarop een trekhaak van de Tamiya Ford GPA zit. Het lichaam was lastig uittekenen vanwege de vreemde hoeken en randjes, maar 't is gelukt.

KLEINE DINGETJES

- Het gereedschap op de bergkisten komt uit verschillende dozen.
- De beschermkappen voor de koplampen zijn gemaakt van gesoldeerd messingdraad (d=0,25mm), wat met een te sterke soldeerbout de nodige krachttermen heeft opgewekt (als je de ene kant warm maakt, gaat de andere kant weer los !!).
- Het knobbeltje op de pook heb ik gemaakt door een ijzerdraadje rond te draaien in een Bison Montage-kit tube; dat kun je naderhand nog wat vervormen als het niet meer plakt maar nog niet uitgehard is.
- Door met een holpijpje een gaatje in een stukje 80-grams-papier te maken krijg je een perfect rond reflectortje met opstaande rand.

DE KLEUREN EN DECALS

Als basiskleur heb ik Humbrol 108 (WWI green) gebruikt, die komt het meest in de richting van de kleuren op de foto's die ik gemaakt had (omdat het papier de verf "opzuigt" moest ik er een tweede laag opdoen).

Nadat de blank metalen delen met Hum 53 (gunmetal) waren bewerkt, heb ik de M5 helemaal licht gedrybrushed met zilverkleur Hum 11, voor het slijtage-effect. Daarna het houtwerk met Hum 110 (natural wood) en de zittingen van de stoeltjes met Hum 26 (khaki).

De track-connectors zijn roestbruin, sterk verdunde Hum 9. De rubber blokken en het rubber om de loopwielen zijn mat zwart, Hum 33 en lichtjes gedrybrushed met Hum 111 (uniform grey).

Nadat de Tamiya decals waren toegevoegd heeft het hele "beest" een matte vernislaag gekregen.

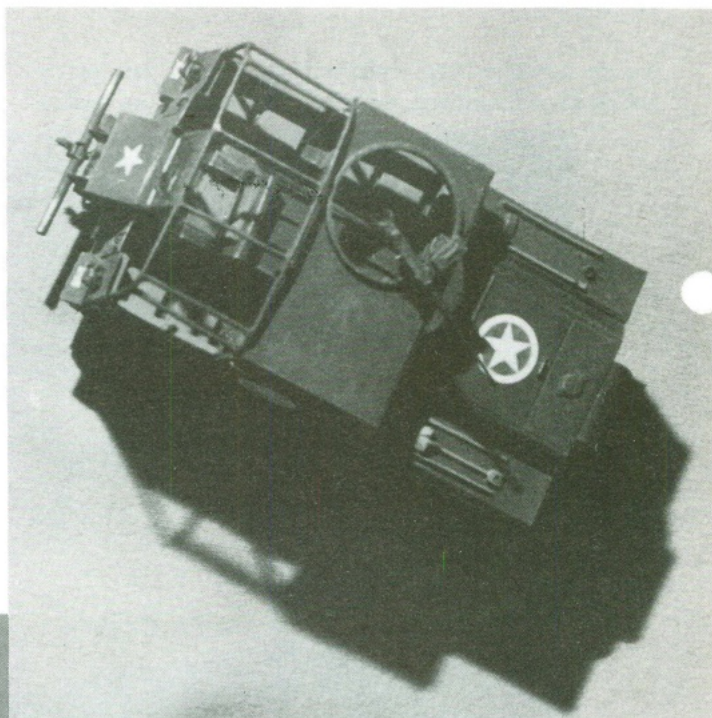
Tip: Matte verf die maar niet mat wil worden?

Een beetje talkpoeder goed laten oplossen en het is nog matter dan mat.

BRONNEN

Zelf gemaakte foto's, foto's uit Wheels & Tracks, gids van het "Victory" museum in België en goed bekeken videofilms.

Ton Burger

BOUWVERSLAG 8.8 Flak 36/37 in schaal 1:15 van Verlinden door PIET van HEES

Zoals bij alle resin kits is informatie en veel foto's van het origineel onontbeerlijk. De bij de kit geleverde tekeningen zijn helemaal zo slecht nog niet, maar het lijkt wel of men halverwege in tijdnood is gekomen. Dat geldt ook voor dit model. In tegenstelling tot alle andere resin modellen die ik gezien heb, waren de eerste stappen zeer goed en ZEER duidelijk. Zo goed dat ze bijna zonder documentatie of tekening te bouwen zijn!

Omdat een model op deze schaal mij als 'voertuigen-gek' meteen aanspreekt door de waanzinnige hoeveelheid handels en ander details wilde ik perse een en ander beweegbaar maken. Veel extra werk dus.

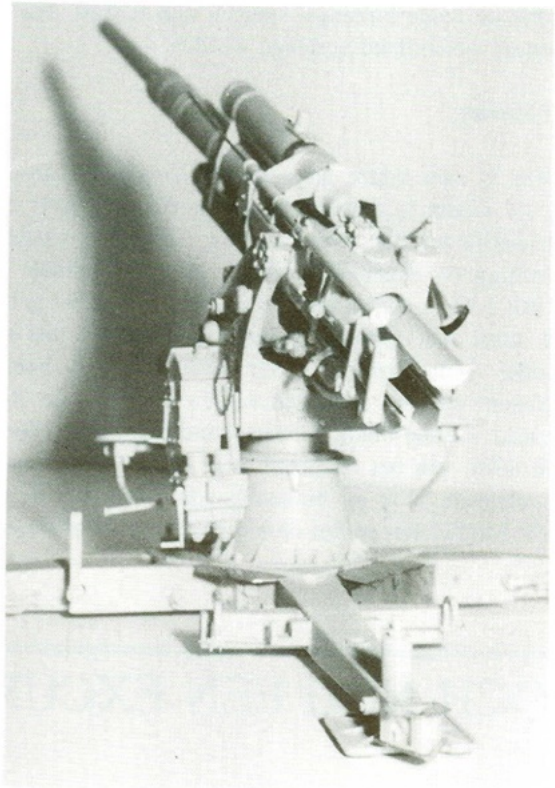
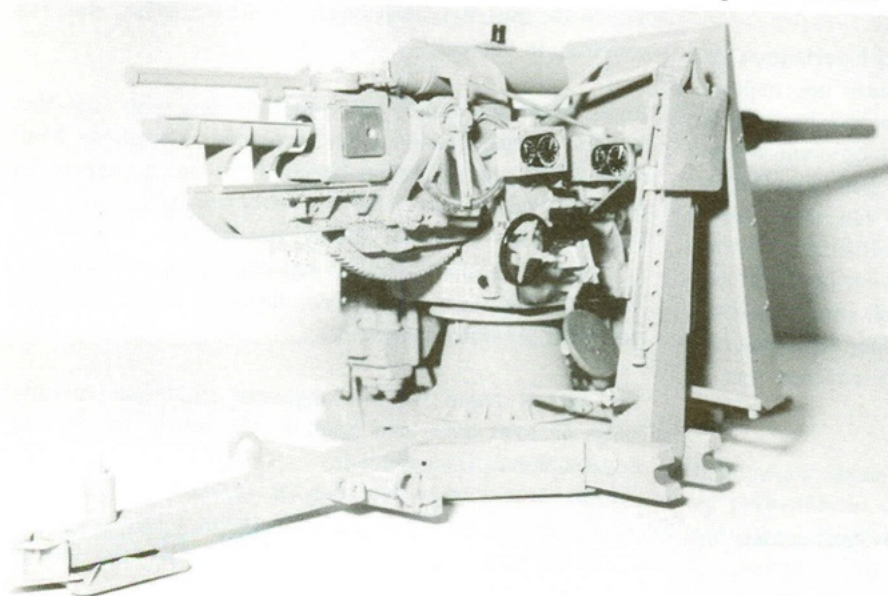
Punten van kritiek.

De gekozen versie is de Flak versie. Met een paar onderdelen extra had ook de PAK versie gebouwd kunnen worden. Bij het maken van dit model is men er niet van uit gegaan dat het in een andere positie geplaatst wordt dan "in stelling".

De Flak 36/37 is overigens door de lopende verbeteringen die er gepleegd werden nog niet zo'n eenvoudig onderwerp. Er zijn veel uiteenlopende mogelijke 'uitvoeringen'. De rammer en laad'lepel' werden vaak door de bemanning gedemonteerd. Verder werden door reparaties en veldrevisies vaak onderdelen uitgewisseld. Bedrading en loop werden schijnbaar vaker vervangen.

Verbeteringen per stap:

Stap 1 (onderstel): op wat kleinigheidjes na als haken voor de borgkettingen (bij transport in gebruik), is alles aanwezig. Alleen de borgkleppen van de haken waar de wielstellen inkomen moeten via een doorlopende stang twee aan twee verbonden zijn.

Stap 2: de loopsteun heb ik tot het laatst bewaard. Let op met alle bedieningswielen, de rand hoort buiten (bovenop) het kruis.

Stap 3: op de beide zijanten kun je het best meteen de bedrading aanbrengen. Pas als alles erop zit de kanten aan de onderkant vastzetten. Aan alle 'klokken' hoort een kabel, alsmede aan de schel die aan de linker kant zit (foto's bekijken!)

Stap 4: de twee 'aanwijs' benen geven de elevatie weer. Aanpassen al naar gelang de hoogte die je wilt bouwen.

Ik heb ze pas in stap 5 (na de gradenboog) bevestigd.

Stap 6: de plaatsing van de twee dragers van de wieg is niet aangegeven. De kamer moet net uitsteken als de loop in ruststand is. De vertandingskrans heeft me veel hoofdbrekens gekost. Verschillende foto's doen vermoeden dat hij minder ver moet uitsteken. Uiteindelijk heb ik de stand en de plaats bepaald door hem op zijn contra tandwiel te laten draaien.

Stap 7: de lengte van de zuigers van de dempers is natuurlijk afhankelijk van de elevatie. De (semi)-automatische lader is verkeerd op de tekening gekomen. De 'rondjes'

die er op zitten zijn de bouten aan de buitenkant.

Stap 9: in stap 9 kwam een fout aan het model aan het licht. Toen de gasbuis in elkaar op de loop werd gezet stond hij aan een kant veel te hoog en de voorste steun stond ruim scheef. Ik heb het opgelost door de gasbuis 6 mm te verlengen en de achterste steunen ca 3 mm in te korten.

Stap 10: de beide buitenste steunen zijn te kort. Pas op, ze moeten verschillend verlengd worden.

Beschrijving.

De kleur is naar keuze grijs of geel, omdat het geschut lange tijd nieuw is uitgeleverd. Camouflage beperkt zich hoofdzakelijk tot het schild en wat daarbuiten uitsteekt. Drybrushing en weathering heb ik tot het minimale beperkt. Bij 1:15 is dat minder nodig. Wel heb ik het gehele model, maar met name de schietbuis, heel dun met metaalpoeder gedrybrushed. Voor zover ik heb kunnen achterhalen werden alle metaaldelen die met de hand aangeraakt worden blank gelaten (handvaten, e.d.). Verder zijn de delen van het onderstel waar de vergrendeling zit blank, alsmede blok en binnenligende delen van de kamer. De handwielen en het blokje boven op de oliebus

steken op de foto's duidelijk veel donkerder af, zwart lijkt me de logische kleur. De afbeelding op de doos lijkt me redelijk, maar de buitenkant van de kamer heb ik nergens blank kunnen vinden.

Kenmerken.

Door de fabriek werd een bijna blank stuk geschut afgeleverd. Een diagram onder de kamer en een nummer op de wieg (aan de voorkant) was alles. De bemanningen zette er merktekens op die vooral dienden voor:

- . betere herkenning bij duister. Witte randen om instelkamers, instrumenten en soms zelfs bedieningsdelen.
- . eenvoudige personificatie. De letter waaronder het geschut in de compagnie bekend is werd vaak aangevuld tot een naam die op de gasbuis werd geschilderd. Aantallen afgeschoten tegenstanders als ringen om de loop. Ik heb een tabel aan de linkerbinnenkant van het schild gevonden (onleesbaar). Namen van bezochte plaatsen, etc.

Piet van Hees

TOCH NOG EEN EXCURSIE NAAR SAUMUR door John van Meijgaarden

Hoewel de TWENOT excursie naar Saumur niet door ging, hebben enkele leden in een ander verband toch een bezoek aan dit Franse tankmuseum weten te brengen.

Le Trip de Saumur

Eindelijk was het dan zo ver. Na zeven maanden van voorbereiding (door de heer A. van Os) en vele brieven, faxen en telefoontjes, begon op 21 juli 1995 onze reis. We vertrokken om 5.30 uur met een bus van HTM Specials vanuit Zoetermeer richting Saumur.

We gingen eerst naar **Le Blockhaus d'Eperleques**, wat vlakbij St. Omer ligt. We kwamen daar om ongeveer 10.00 uur aan. Het is een van de twee V-2 basissen die Frankrijk rijk is, of was. Voor wie hier nog nooit geweest is gaat er een wereld aan grootheid open. De Duitsers produceerden hier hun V-2 raketten, in een van de eerste lanceerbassissen (na Penemunde) voor ballistische raketten. Deze bunker moest dienen als fabriek voor het voortbrengen van vloeibare zuurstof en als fabriek voor het samenbouwen van de V-2 raketten, in 1944 door Hitler als bom gebruikt en de 'oorsprong van het veroveren van de ruimte'.

Dit monster van beton, lanceerbasis van de zogenoemde onderdrukingswapens, had de tweede wereldoorlog geheel kunnen veranderen wanneer de geallieerden met Commandant Mouchotte niet op tijd waren gekomen.

De bunker is in 1985 als monument geclassificeerd. Mijn mening: Eperleques, indrukwekkend monument en getuige van menselijke waanzin.

Na Le Blockhaus d'Eperleques reden we verder richting Ambleteuse en bezochten we het **Musée 39-45**. We werden hier ontvangen met een film van ongeveer 25 minuten. In dit museum staan ongeveer 80 modellen, waarvan sommige in maquette.

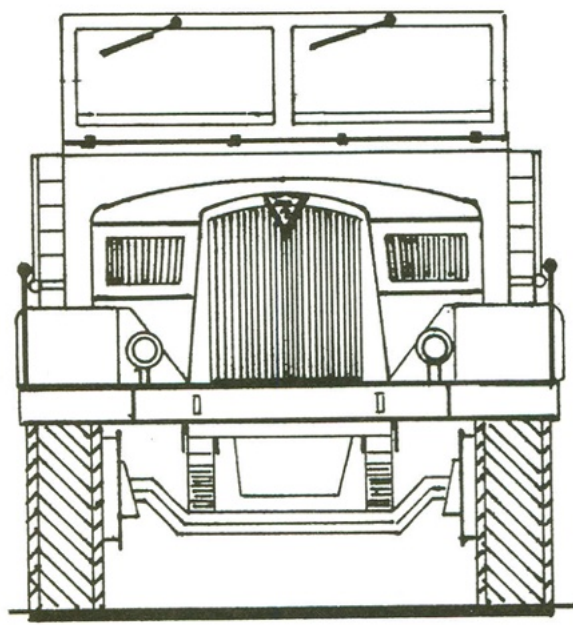
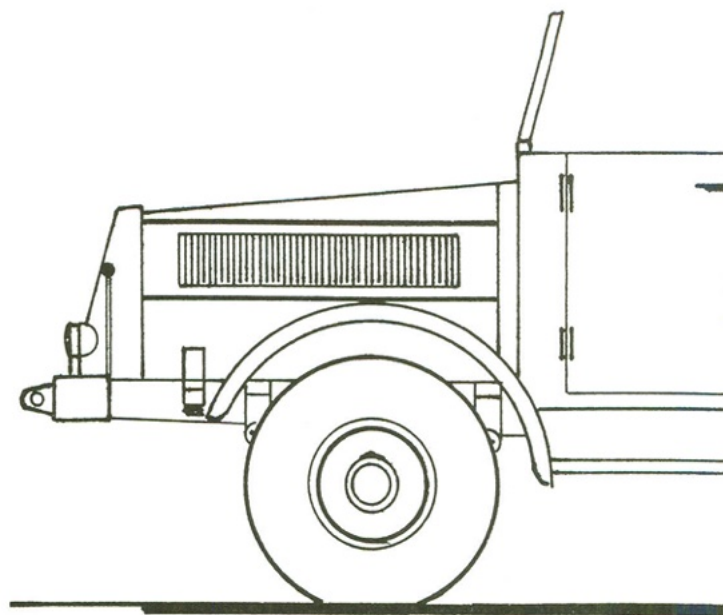
Rond 13.00 uur gingen we verder richting Cap Gris-Nez (Calais) en bezochten we het beroemde '**Musée du Mur de l'Atlantique**'. Hiervan bekeken we het museum van Batterie Todt en het bekende spoorweggeschut, de K5. Dit kanon kon met zijn kaliber van 280 mm een 28 cm brisantgranaat (gewicht 255,5 kg) naar Engeland schieten. Men kon hier van alles kopen, inclusief diverse wapens (iets voor geïnteresseerden?)

Van hieruit reden we om ongeveer 15.30 uur richting Parijs en toen door naar Saumur. Onderweg nog in een wegrestaurant prima gegeten.

Dit alles was door de heet Van Os voortreffelijk geregeld. Samen met de heer Van der Laan (mentor Frans) controleerde hij alles voor we er met z'n allen naar binnen

0994 JG ©

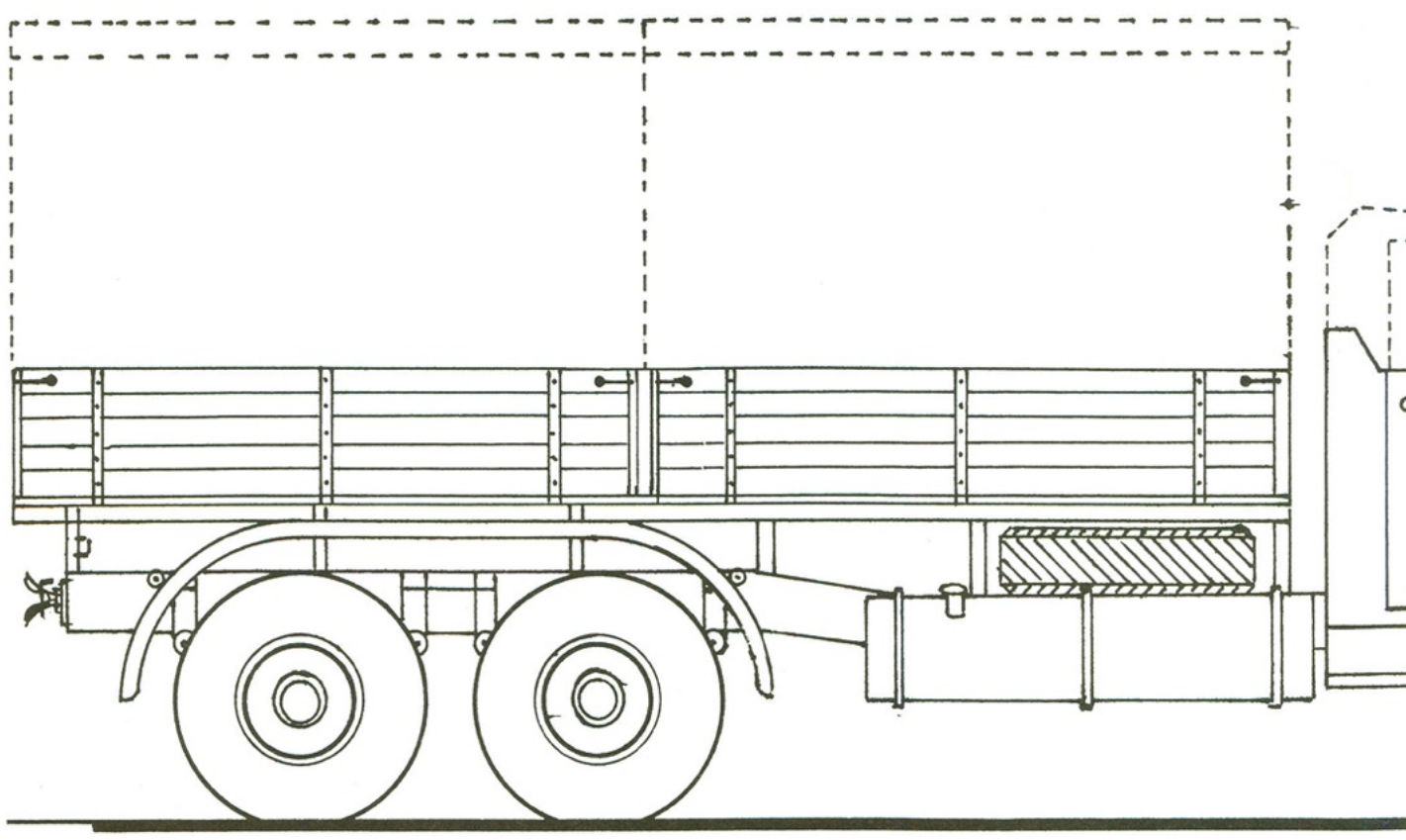
1:35

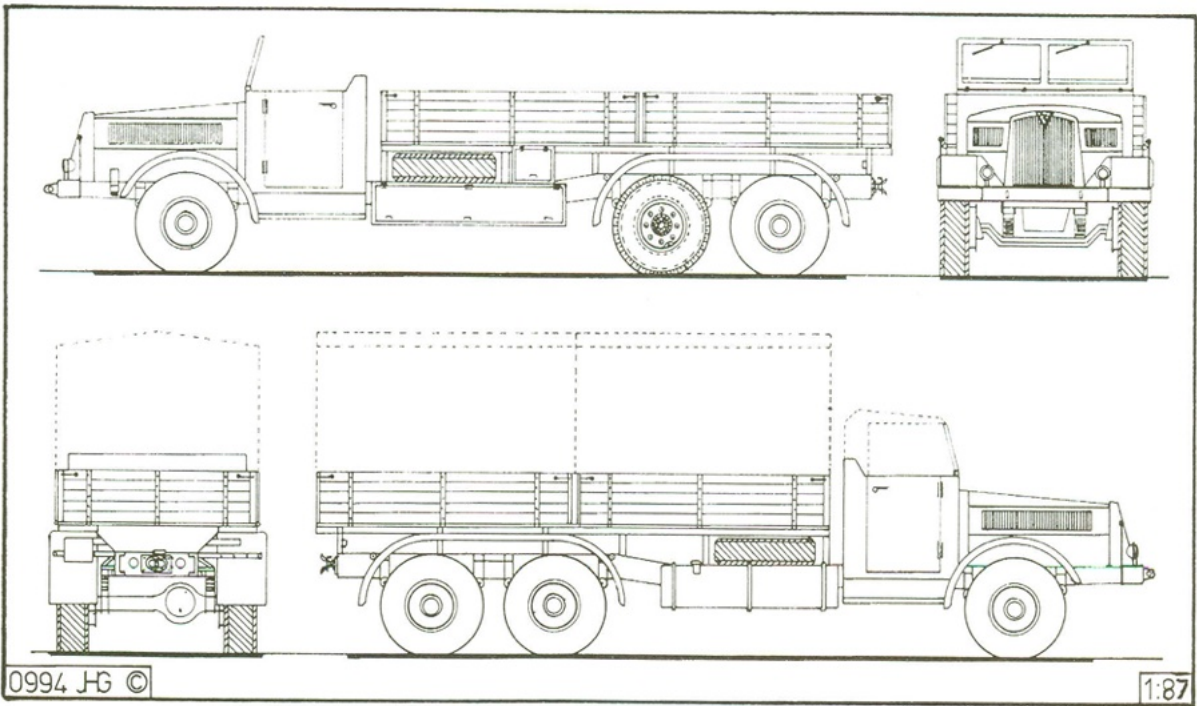
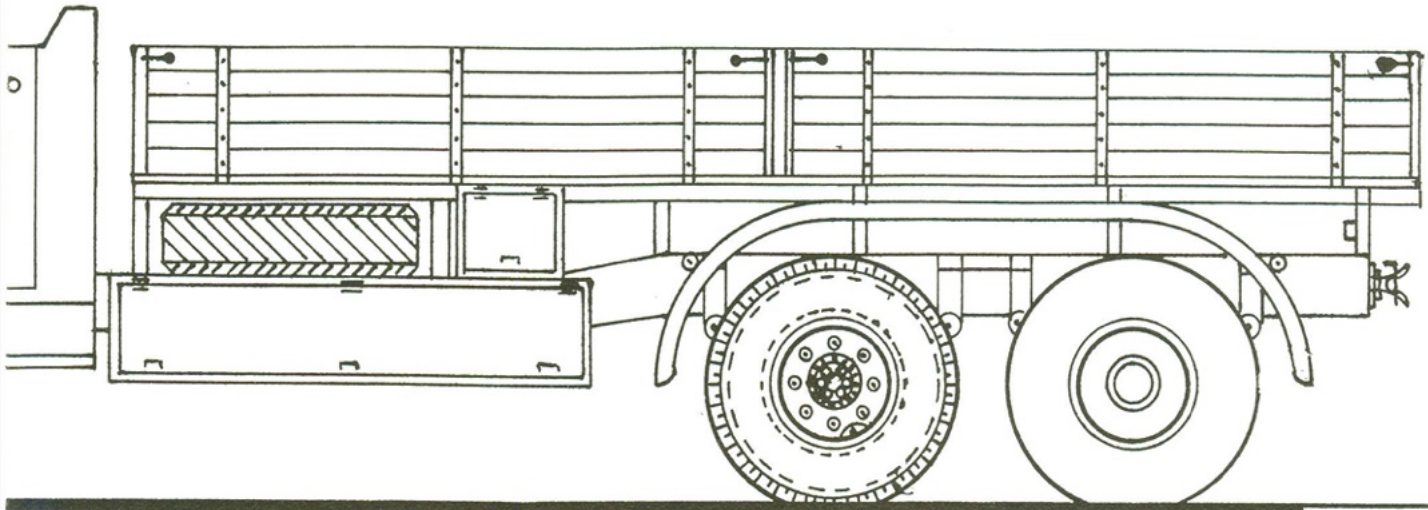

FAUN, 9ton, 6x4,

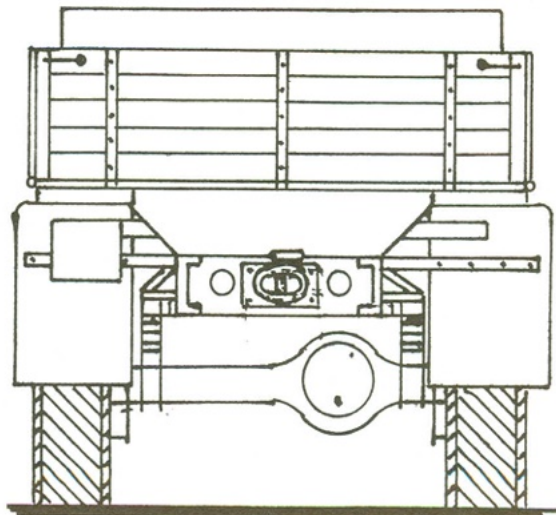
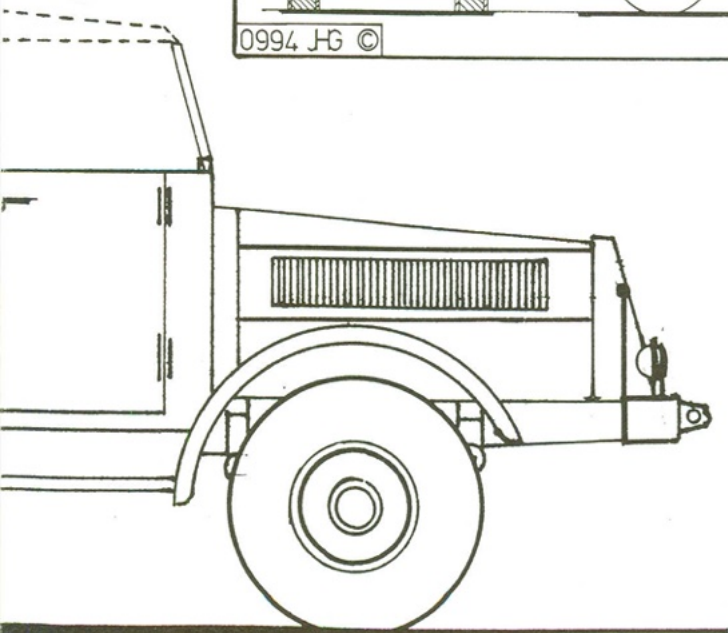
type L 600 D 567,

tanktransp

porter.

TRANEN IN ARLON

door HENRY KLOM

Tank-devoten bezoeken het relikwie in La Gleize of gaan naar de heiligdommen als Bovington en Saumur. Als soft-skin adept leek het mij de hoogste tijd op pelgrimstocht naar Arlon te gaan. Het museum vol met militair materieel en slechts aangetast door een drietal tanks.

Vanaf de snelweg lokt een Dakota me naar een gebouw dat is optrokken in loodsstijl van het subtype blokken-doos. Gelukkig zijn al twee van de drie tanks buiten opgesteld, zodat het echte werk knus binnen kan staan. Ik treed het heiligdom binnen en wordt meteen geconfronteerd met de grootsheid van deze plek. Twee dienaressen kloppen voor toegang en een museumboekje een bedrag uit mijn zak waar belastingontvangers nog rode oortjes van zouden krijgen. Vóór het betreden van de hal der hallen werd mijn foto apparatuur in beslag genomen en het viel mij nog mee dat ik mijn tekenmateriaal bij mij mocht houden.

Edoch, ik belandde in de hal der hallen en zoals het hoort in een heiligdom was het er zeer spaarzaam verlicht. Het lichtniveau was zodanig dat, terwijl ik een Büssing aan het schetsen was, het lampje erboven het begaf en de gehele vrachtwagen in het duister verdween.

De wanden van het museum worden in beslag genomen door een viertal grootse diorama's. Joekels van vrachtwagens en toch een verrekijker nodig hebben om ze te kunnen waarnemen (nee, er werden geen toneelkijkers verhuurd bij de ingang).

Het middenterrein dan. Vrachtwagen naast vrachtwagen naast vrachtwagen, alleen zodanig dat ik alleen de neus ervan kan zien. De achterkant is slechts te zien als er voor de verandering eens een wagen achterstevoren staat opgesteld.

Op het rotondetje in het midden, daar viel alles goed te zien. Het is dan ook logisch dat je daar Amerikaans materieel neerzet, dat in elk museum te vinden is. Je adverteert met unieke stukken als de Humber Hexonaut, de RSO of de Schwere Wehrmachtschlepper en dan verberg je ze op de meest onmogelijke plaatsen. Geen enkel voertuig is van boven te zien en het interieur van wel geteld één (1) voertuig (Sd.Kfz 251/A) kan bekeken worden.

Ik dacht mij nog te troosten met een bezoek aan de filmzaal. Daar draaide een 3-talige ondertiteling in kleur met daaronder een slappe film. Wellicht maakt de museumwinkel alles weer goed, dacht ik nog om daarna tot de ontdekking te komen dat de enige foto's die er te koop waren dezelfde zijn als die welke in het museumgidsje staan.

Bij de uitgang vroeg een van de dienaressen aan de dame vóór mij wat zij van het museum vond. "Er staan alleen vrachtauto's en voor dat geld had ik heel wat anders verwacht", was haar antwoord. Terwijl ik toch de doelgroep van het museum ben, was mijn frans niet toereikend om mijn desillusie kenbaar te maken.

Victory Memorial Museum aan snelweg E25/E411 ter hoogte van Arlon. NIET TE MISSEN schreeuwde de advertentie. Als je wilt zien hoe een draak van een museum er uit ziet, ja dan heeft de advertentie gelijk.

TAMIYA'S M4 SHERMAN (early production)

door ROEL van ESSEN

Het silhouet van de Sherman staat naast dat van de Jeep synoniem voor "de bevrijders". Je kunt geen oorlogsmuseum ingaan of er staat er wel een. Een van de ongeveer 55.000 die er gedurende de oorlog zijn geproduceerd.

Op alle fronten deden de M4's mee: Noord-Afrika, Italië, Normandië, de opmars door Frankrijk, operatie Market Garden, de bittere gevechten in de Ardennen en uiteindelijk de opmars door Duitsland. En ook in de Pacific en aan het Oostfront kwam het hoge silhouet van de M4 voor.

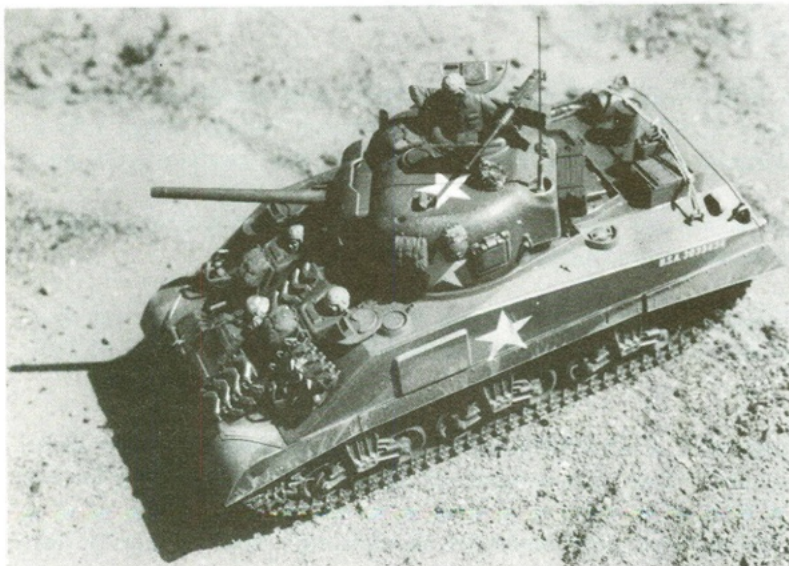
De Sherman had ondanks zijn bekendheid tocht een aantal minpunten. Hij had een kanon dat feitelijk te zwak was om het pantser van de laatste typen Duitse tanks te doorboren. Hij was hoog, niet bijzonder zwaar gepantserd en hij verstookte hoog-octaan benzine in zijn vliegtuigmotor. Door deze laatste twee factoren vloog de M4 bij een treffer snel in brand. Zeer zeker bij de eerste typen was dit het geval. De bemanning probeerde er dan ook alles aan te doen om een fatale treffer te voorkomen. Men bevestigde zandzakken op de tank, reserve rupsbandschakels werden als extra pantser gebruikt en pantserplaten van kapotte tanks werden in stukken gesneden en op de inzetbare tanks gelast. Deze laatste veldmodificatie werd al snel door de fabrieken overgenomen en standaard aangebracht.

Tocht had de Sherman ook een paar grote tactische voordelen. Hij was snel en had een zeer snel draaiende koepel. Daardoor kon hij bij een ontmoetingsgevecht meestal de eerste treffers boeken. Bemanningen probeerden dan ook met een aantal Shermans een Duitse tank buiten gevecht te stellen, waarbij men de voorkeur gaf aan de minder dik gepantserde achterkant van de tegenstander.

Ook de tank zelf is aan de meest grote wijzigingen onderworpen. Een van de meest bekende aanpassingen is die van de Sherman DD (Duplex Drive), de amfibische tank die op de stranden van Normandië met de eerste aanvalsgolven aan land kwam en later bij de oversteek van de Rijn nogmaals werd gebruikt (zie ook DE TANK nr. 114).

Tot in de jaren '70 vormde de Sherman een belangrijk bestanddeel van Israëls reserve-tankbrigades. Na de Jom-Kippoer oorlog in 1973 werden de meeste M75 'Super Shermans' echter omgebouwd tot mortierdrager. Een aantal werd echter ook geleverd aan de milities in zuidelijk Libanon. Ondergetekende heeft daar in 1979 op onaangename wijze kennis mee gemaakt toe hij als VN-militair bij UNIFIL diende. Het is hoogst onplezierig om je aan de verkeerde kant van het kanon van een Super Sherman te bevinden, vooral wanneer de milities dit kanon gebruiken om er nieuwjaar mee te vieren door er je waarnemingspost mee te beschieten, waardoor de koelkast de geest geeft. Met daarin het laatste potje pindakaas en twee flessen appelsider. Snetverderrie ...

Het model van Tamiya, kit nr. 35190

Het Sherman onderstel is voor de meest uiteen lopende taken gebruikt. Antitankgeschut, veldartillerie, genietanks, bergingstanks, gepantserd personeelsvoertuig, mortierdrager, het kon allemaal op het M4 chassis worden gemonteerd.

Degenen die het model van de Sherman kennen wat in 1987 door Tamiya is uitgebracht, komen in deze doos een paar bekende gietstukken tegen. De onderromp en sprue A en B zijn dezelfde. Maar van deze sprue's hebben we maar een paar onderdelen nodig, de rest kan in de scrap-box of naar een bevriende Sherman-fanaat.

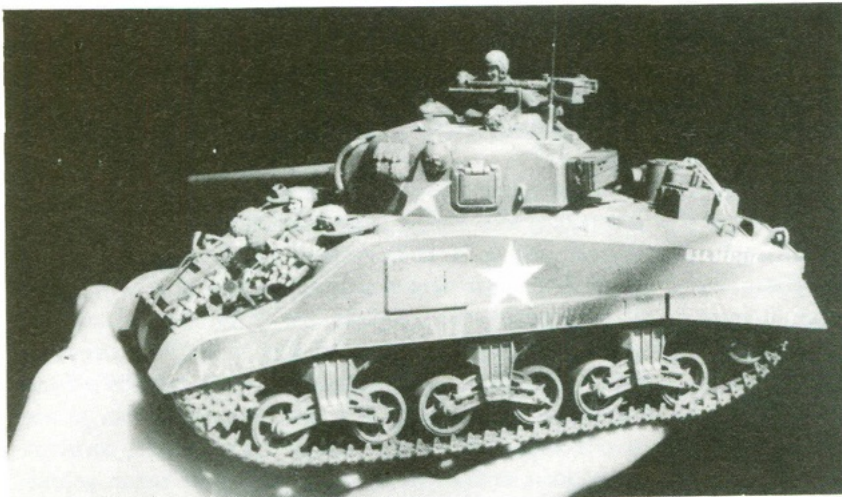
Mijn aandacht ging onmiddellijk naar de bovenromp en de toren. Wat een gietwerk! Prachtige lasnaden en de structuur van met name de koepel vertoont dat ruwe oppervlak wat pantser nu eenmaal heeft. Het deed me denken aan "mijn" YP408, met 17 verflagen er op, die een voor een afbladderden. Schitterend hoe men dit op deze schaal heeft kunnen reproduceren. Ook de extra pantserplaten zijn bijzonder mooi weergegeven. Aan de boven-

en onderzijde kan men duidelijk zien dat ze uit meerdere lagen bestaan.

Bij de bouw heeft men de keuze uit een aantal versies. Op de 'oude' sprue's zit nog het ééndelige frontpantser,

maar ook het driedelige frontpantser is aanwezig. Ook kan men kiezen uit twee soorten loopwielen en twee verschillende achterkanten. Het is dus zaak om vóór het bouwen goed de documentatie te raadplegen teneinde vergissingen te voorkomen. De bouw zelf geeft totaal geen problemen. Het enige waar men even op moet letten is dat men de loopwielen met de juiste zijde voor plaatst. Aan die kant is de naaf namelijk wat dunner en fijner.

De .50 op de koepel is in feite het enige onderdeel dat duidelijk van wat mindere kwaliteit is. Hij zit dan ook op een van de oude sprue's. Eventueel vervangen door een recenter exemplaar. De rupsbanden daarentegen zijn heel mooi, ondanks dat ze niet van losse schakels zijn voorzien. Men hoeft echt niet meteen op zoek te gaan naar de rupsbanden van Modelkasten.

Het schilderwerk nam de meeste tijd in beslag. Maar die tijd loonde de moeite. Ook bij dit model werden de verschillende sub-assemblages eerst metaalkleurig gespoten. Daarna ging de basiskleur er over, olive drab. Vervolgens ging een doekje, gedoopt in acrylthinner over de hele tank heen, waardoor de metaalkleur op de randen en door de hobbels op de koepel zichtbaar werd. De thinner zorgt ook voor een lichte glans op het model, precies die glans die een pantservoertuig krijgt als het al enige tijd in gebruik is. Daarna kwamen de decals op hun plaats, aangevuld met een paar 'dry-transfers' van Verlinden op de munitiekisten en jerrycans. Een laag 'stof-uit-de-airbrush' ging over het model heen en het resultaat mag er zijn. Een 'vroeger' Sherman met duidelijke sporen van slijtage.

Tamiya voorziet ook nog in de munitie voor de 75 mm. Apart verkrijgbaar is een setje met granaten en hulzen: 6 pantsergranaten (Armour Piercing Capped), 6 brisantgranaten (High Explosive) en 6 hulzen, allen van gedraaid messing.

Het model is een aanrader voor alle Sherman-fans en wellicht een basis voor menige conversie. Ik kan me voorstellen dat met dit model een Sherman DD of een Sherman met hedgerow-cutter wat dichterbij komt

VRAAG & AANBOD

Bernard McKENNA, [redacted] heeft een groot aantal (\pm 4000) foto's en dia's te koop. Als u hem even belt vertelt hij graag welke en hoe duur.

Ton BURGER, [redacted] heeft te koop een GMC watertankwagen van Italeri, schaal 1:35, ongebouwd en in originele doos. Prijs f 32,50. Voorts een Schwimmwagen van Tamiya, schaal 1:35 en ongebouwd voor f 5,- Gratis af te halen: een kolomhouder voor een boormachine, \varnothing 43 mm, kwaliteit goed, merk onbekend.

Hij zoekt (wanhopig!) naar foto's en/of tekeningen van een M3 LEE zonder koepel en voorpop een A-frame, mogelijk een ARV of AVRE, voor een 1:35 project. Kosten worden vanzelfsprekend vergoed!

Hans de GROOT, [redacted] is op zoek naar het bouwdoosje van Esci, 1:72, van de Tiger II (de Königstiger) in ongebouwde toestand. De doos is vroeger uitgebracht onder cat. nr. H-2307. Kosten etc. worden uiteraard vergoed.

Klaas POSTMUS, [redacted] vraagt: "Zijn er nog mensen die aan radiografische tankbouw doen en kennen wij elkaar nog niet? Neem a.u.b. contact met mij op, zodat ik ook aan jullie kan denken op het moment dat er weer wat georganiseerd wordt".

Nog een tweede vraag: "Kan iemand mij helpen aan oude instructievideobanden van defensie? Het liefst van de voertuigen die bij ons in dienst zijn geweest".

Evert-Jan FOETH, [redacted] zou graag in contact willen komen met iemand die ervaren is en/of nuttige informatie heeft over het gieten met kunsthar en/of foto-etsen.

TPz 1 "FUCHS"

In de "Defensiekrant" van 15 juni j.l. stond het volgende bericht: "Defensie gaat met Duitsland praten over het huren van pantservoertuigen voor vredesoperaties, als tussenoplossing tot de YPR-765 vervangen wordt. Het gaat daarbij om TPz 1 Fuchs pantservielvoertuigen, een type waar ons land er overigens zelf 18 van in gebruik heeft bij de EOv-compagnie (electronische oorlogsvoering)"

De jaren '60 werden gekenmerkt door een voortdurende ontwikkeling van technieken op het gebied van pantservoertuigen. Motoren werden steeds sterker en compacter en de introductie van staalsoorten met een steeds grotere treksterkte leidde tot een hele serie nieuwe wiel- en rupsvoertuigen. De grootste doorbraak in het militaire denken was overigens de herontdekking van het wiel voor voertuigen die samen met gevechtstanks moesten kunnen optreden. Het rupsvoertuig had zich een schijnbaar onaantastbare positie verworven, maar hierin kwam verandering doordat het nu mogelijk werd wielvoertuigen te bouwen die een hoge betrouwbaarheidsgraad hebben en een mobiliteit die in een groot aantal terreinsoorten net zo goed is als die van rupsvoertuigen.

In 1964 onderzocht het West Duitse ministerie van defensie de behoeften inzake een nieuwe generatie militaire voertuigen voor de jaren zeventig. De conclusie was dat er een 8x8 gepantserd en amfibisch verkenningsvoertuig nodig zou zijn, 4x4 en 6x6 gepantserde en amfibische transportvoertuigen en een complete serie 4x4, 6x6 en 8x8 tactische vrachtwagens, waarvan enkele met amfibisch vermogen. Voor alle voertuigen moest zoveel mogelijk gebruik worden gemaakt van componenten die ook voor de civiele markt werden gebruikt teneinde de exploitatie- en onderhoudskosten van de voertuigen zoveel mogelijk te beperken.

Er werd voor de ontwikkeling van de voertuigen een geheel nieuw consortium opgericht. Hieraan namen deel de bedrijven Büssing, Klöckner-Humbolt-Deutz, Friedrich Krupp, MAN en Rhein Stahl-Henschel. Opvallend afwezige was Daimler-Benz die besloot een eigen serie voertuigen te ontwikkelen. Het was echter deze serie die uiteindelijk werd gekozen.

Na intensieve beproevingen werd de Spähpanzer Luchs gekozen als het 8x8 gepantserde amfibische verkenningsvoertuig. Tussen 1975 en 1978 werden er 408 van gebouwd door Rhein Stahl Wehrtechnik.

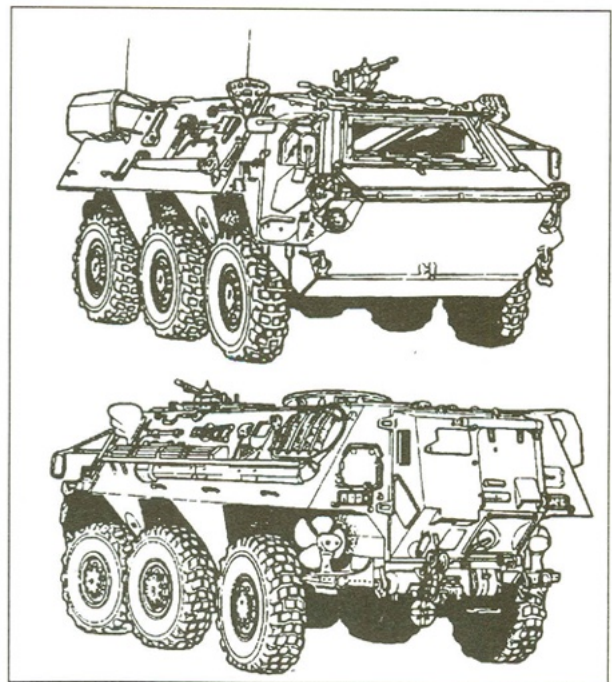
De 4x4, 6x6 en 8x8 tactische vrachtwagens werden gebouwd door MAN en in de loop van de jaren zeventig aan het Duitse leger afgeleverd.

Het 6x6 gepantserde amfibische transportvoertuig werd de Transportpanzer 1 en het 4x4 gepantserde amfibische transportvoertuig werd de Transportpanzer 2. Deze TPz 2 werd niet in productie genomen. Wel nam het bedrijf EWK de verdere ontwikkeling over, hetgeen leidde tot het APE amfibisch genie-verkenningsvoertuig. Dit voertuig bereikte wel het stadium van proto-type, doch werd niet in productie genomen.

In 1977 kreeg Rhein Stahl-Wehrtechnik (nu Thyssen Henschel), onder licentie van Daimler-Benz, een contract voor de productie van 996 Transportpanzer 1 voertuigen, af te leveren vanaf 1979 in een tempo van 160 voertuigen per jaar. Het eerste productievoertuig werd in december 1979 overgedragen aan het West-Duitse leger, waar het voertuig werd aangeduid onder de naam "FUCHS". De voornaamste toeleveringsbedrijven zijn Daimler-Benz (assen, motor en stuurinrichting), Jung (de romp) en de Zahnradfabrik Friedrichshafen (de transmissie).

De TPz 1 is een conventioneel 6x6 gepantserd transportvoertuig voor gebruik op het slagveld. Het is amfibisch zonder dat daarvoor voorbereidingen hoeven te worden getroffen en het heeft een groot laadvermogen. Het is vooral geschikt voor het vervoer van goederen in gevechtssituaties en voor dat doel is het de logische opvolger van de M113.

De TPz 1 lijkt sterk op de VAB van het Franse bedrijf SAVIEM en kan ook worden uitgerust met een heel scala aan bewapening, variërend van een licht machinegeweer tot een toren met een 30 mm luchtafweerkanon.

De TPz 1 in de NBC-verkenningsuitvoering

TECHNISCHE BESCHRIJVING

De ontwerpers van de TPz 1 moesten de gulden midden-

weg vinden tussen de drie standaard eisen voor militaire voertuigen: mobiliteit, bescherming en, in dit geval, een goed laadvermogen in een ruime romp.

Het beste resultaat werd bereikt in een voertuig dat sterk leek op de Franse voertuigen die voor hetzelfde doel waren ontwikkeld. De romp, die de vorm heeft van een parallellogram, is gebouwd van gelaste staalplaat en heeft een zeer goede ballistische vorm. Het gebruikte pantserstaal biedt bescherming tegen het vuur van lichte infanteriewapens en granaatsplinters. De romp is verdeeld in de bestuurderscabine, in het midden het motorcompartiment en achteraan de laadruimte.

De ruime bestuurderscabine, direct achter de korte motorkap, is ontworpen om de bemanning zo veel mogelijk comfort te geven. De bestuurder zit aan de linker kant, de commandant van het voertuig zit rechts. De cabine biedt voldoende ruimte en is uitgerust om vermoeidheid zoveel mogelijk te beperken. Zo kan bijvoorbeeld de hoogte van de bestuurdersstoel op dezelfde manier worden ingesteld als bij civiele vrachtwagens, waardoor de bestuurder de meest comfortabele zithouding kan kiezen. Door een overzichtelijk instrumentenpaneel kan hij de prestaties van het voertuig voortdurend in de gaten houden en de grote ramen bieden een goed zicht naar buiten. De kogelvrije voorruit heeft drie ruitewissers en -sproeiers. Hij kan met een scharnierende pantserplaat worden geblindeerd. Voor het uitzicht opzij zit in elk portier een groot zijraam. Voor het zicht naar achteren zijn grote achteruitkijkspiegels gemonteerd. De zijramen zijn eveneens van kogelvrij glas en kunnen door middel van scharnierende pantserplaten worden geblindeerd. Als de ramen geblindeerd zijn heeft de bestuurder zicht naar buiten door middel van vier periscopen, waarvan er een is voorzien van een lichtversterker voor gebruik in het donker.

In het dak van de cabine zitten twee luiken.

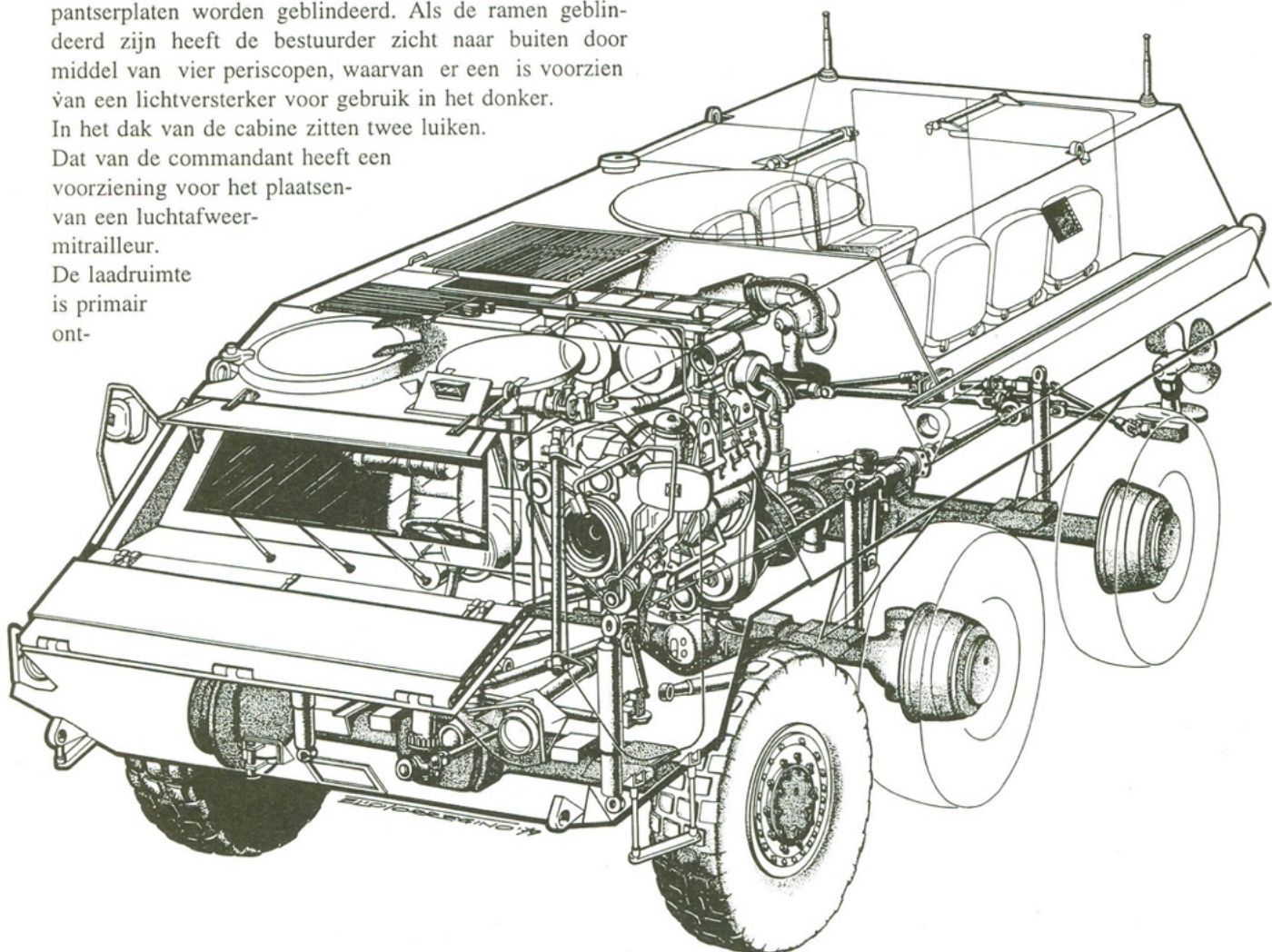
Dat van de commandant heeft een voorziening voor het plaatsen van een luchtafweermitrailleur.

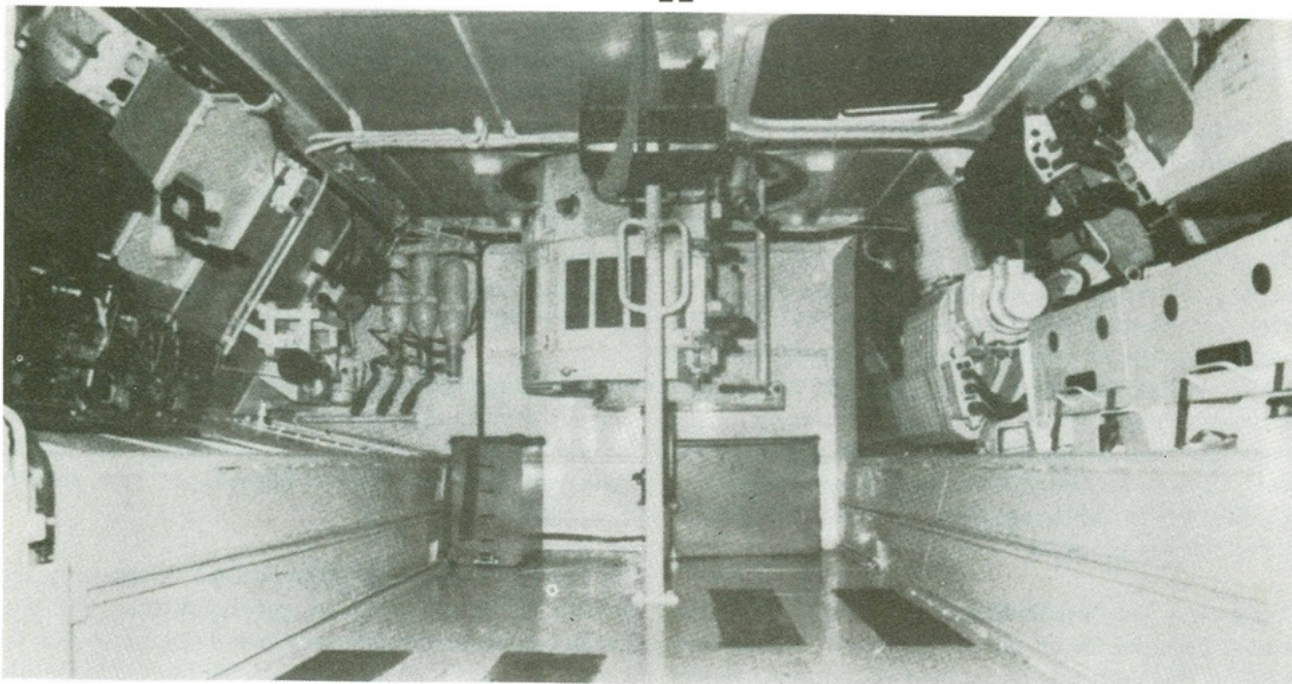
De laadruimte is primair ont-

worpen voor het vervoer van goederen. Hij is daarom zo recht en ruim mogelijk en heeft een inhoud van ruim zes kubieke meter. Het maximum laadvermogen bedraagt normaal twee ton, maar onder bijzondere omstandigheden kan het dubbele worden meegenomen. Op de vloer kunnen rails worden gemonteerd teneinde de behandeling van de lading te vergemakkelijken. In de troepentransportvoering biedt hij ruimte aan tien volledig uitgeruste manschappen. Zij zitten op stoeltjes met de rug naar de zijwand. De stoeltjes kunnen worden opgeklapt.

Twee grote deuren zonder middenstijl in de achterkant van de TPz geven toegang tot de laadruimte, die overigens ook vanuit de bestuurderscabine bereikbaar is, via een smalle doorgang rechts naast het motorcompartiment. De bemanning kan de conditie van de lading dus inspecteren zonder zich buiten de pantserbescherming te begeven. Ter vereenvoudiging van het onderhoud, ook in operationele omstandigheden, zijn het NBC beschermingssysteem, het automatische brandblussysteem, het normale ventilatiesysteem en de radio-uitrusting in de laadruimte ondergebracht.

Twee ramen, in elke zijwand een, en een raam in de rechter achterdeur, alle drie voorzien van kogelvrij glas, laten het daglicht door in de laadruimte. In het dak zit een rond en twee vierkante luiken. Op het ronde luik kan een hydraulische kraan worden geplaatst voor het in- en uitladen van de lading. Ook kan er een toren worden geplaatst met verschillende wapencombinaties. Dit gaat dan uiteraard ten koste van de beschikbare laadruimte.

Het hart van de TPz zit in het compartiment tussen de bestuurderscabine en de laadruimte. Het wordt gevormd door de motor en de transmissie, die dankzij uitgebreide research zodanig compact werden uitgevoerd dat ze in deze beperkte ruimte pasten. De motor is een Mercedes-Benz OM 402A 8-cilinder turbo dieselmotor, die een maximum vermogen levert van 320 pk bij 2500 tpm. Het luchtkoelingssysteem en de luchtfilters zijn boven de motor geplaatst. De motor kan in ongeveer 10 minuten worden uitgebouwd omdat alle pneumatische, hydraulische en elektrische aansluitingen zijn voorzien van snelkoppelingen. Het stuurmechanisme, het remsysteem en hun pompen en overige elektrische hulpsystemen zijn eveneens in het motorcompartiment ondergebracht.

Om een goede mobiliteit te verzekeren is het essentieel dat de wielen altijd het contact met de grond behouden, zelfs onder de slechtste omstandigheden. Daarom heeft de

TPz 1 Mercedes-Benz Type 7 assen met planetaire reductietandwielen in de wielnaven. Om een optimale bestuurbaarheid te krijgen kozen de ontwerpers voor besturing op de beide voorassen, boven het systeem waarbij wielen worden afgeremd of geblokkeerd, zoals op andere voertuigen wel wordt toegepast. Met een maximale draaihoek van 42° kan de TPz 1 een u-bocht maken met een breedte van slechts 17 meter, wat voor een voertuig van deze omvang een goede prestatie is. De bestuurder heeft een normaal stuurwiel.

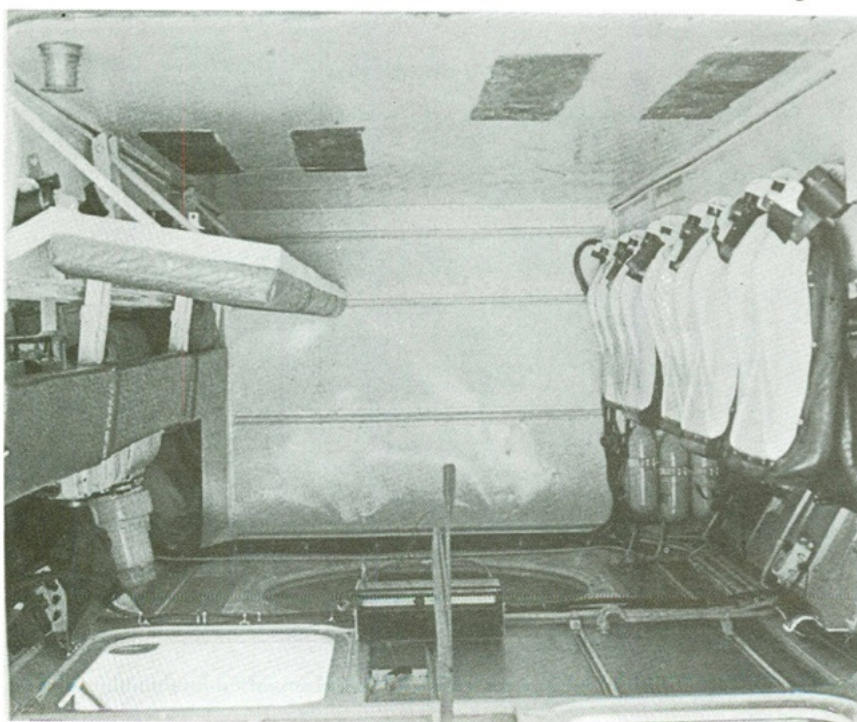
Vanwege het oorspronkelijke doel van het voertuig moest de TPz amfibisch zijn of ten minste amfibisch kunnen worden gemaakt. De aandrijving in het water gebeurt conventioneel, door middel van twee Schottel vierbladige schroeven die achter de achterwielen zijn gemonteerd. Ze kunnen 360° rond draaien en dienen daardoor tevens voor de besturing in het water. Het in en uit het water gaan

levert geen speciale problemen op, vooral niet als de boegplaat, die normaal op de motorkap ligt, is uitgeklapt. De wielen en de schroef aan elke kant kunnen onafhankelijk worden bediend, waardoor een zo groot mogelijke mobiliteit wordt bereikt. Drie lenspompen met een totale capaciteit van 540 liter water per minuut werken het water weg dat eventueel naar binnen lekt.

Uit kostenoverwegingen is de amfibische uitrusting niet standaard aangebracht, maar kan los worden bijgekocht.

Foto boven: het achtercompartiment: links de radio-uitrusting en achterin de brandblusinstallatie; in het midden is het onderste deel van een toren zichtbaar en het airconditioningssysteem; rechts de NBC-uitrusting en de accu's.

Foto hiernaast: het interieur van de troepentransportversie. rechts een bank voor 5 inzittenden, links zitplaatsen voor nog eens zes of zeven man.

VERSCHILLENDE UITVOERINGEN

Het West-Duitse leger ging de Fuchs voor de volgende taken gebruiken:

RASIT radar. Deze uitvoering is uitgerust met de RASIT gevechtsveldbewakingradar (bestaande uit een radareenheid, een opsporings- en volgeenheid en radio-apparaatuur), geproduceerd door het Franse bedrijf LMT. De radar is voorin de romp geplaatst en wordt voor het gebruik hydraulisch tot een hoogte van 1,80 meter boven het voertuig uitgeschoven. Door middel van een 30 meter lange kabel kan het systeem ook op afstand worden bediend. Hij is in het West-Duitse leger bekend onder de naam Panzeraufklärungsgerät, afgekort tot PARA, er zijn er 110 van gebouwd.

Commando- en Verbindingsvoertuig. 134 voertuigen werden gebouwd in de uitvoering "FüFu" (Führen und Funken). Het heeft achterin een 5 kW generator, verbindings-apparaatuur, een kaartentafel, twee opklapbare tafels met extra verlichting, drie opklapbare stoelen en speciale bergruimte. Er kunnen vier antennes worden geïnstalleerd.

NBC-verkenningsvoertuig. 140 voertuigen zijn uitgerust als verkenningsvoertuig voor ABC-besmetting. Met een bemanning van vier man (commandant, bestuurder en twee manschappen) kunnen bodem en luchtmonsters worden onderzocht op besmetting met chemische strijdmiddelen. Een paar moleculen worden in het systeem ingevoerd en "gebombardeerd" met elektronen, waarna de computer (een Mobile Mass Spectrometer) een diagnose maakt. De computer kan meer dan 600 verschillende stoffen herkennen.

Een moeilijke passage tijdens beproevingen in Indonesië.

Genievoertuig. 220 voertuigen worden gebruikt door de pantsergenietroepen voor het vervoer van mijnen, speciale genie-uitrusting en overige zaken.

Electronische oorlogvoering. Deze uitvoering, bekend als de TPz 1 Eloka is uitgerust met een EK33 stoorzender en een 15 kW generator om de benodigde electriciteit op te wekken. In tegenstelling tot de andere uitvoeringen is hij niet amfibisch en heeft slechts een luik in het dak.

Bevoorravingsvoertuig. 220 voertuigen zijn bestemd voor de bevoorrading van eenheden in de voorste linies. Ze kunnen worden ingezet als ambulance, met ruimte voor vier liggende of twee liggende en vier zittende gewonden.

De TPz kan zonder veel moeite worden veranderd in een modern en goed bewapend gevechtsvoertuig. Er zijn torens beschikbaar met verschillende machinegeweren en met 20, 25 en 30 mm kanonnen, al dan niet in combinatie met een 7,62 mm machinegeweer en ook kan hij met verschillende soorten anti-tankkraketten worden bewapend, zoals TOW, HOT en Milan.

Er zijn verschillende beproevingen uitgevoerd met zwaardere wapens zoals een 105 mm kanon met lage mondingssnelheid van Rheinmetall en de bekende Emerson TOW lanceerinrichting. Het onderstel van de TPz 1 vormde de basis voor het onderstel van het Wildcat gepantserde luchtafweervoertuig.

GEBRUIKERS

De grootste gebruiker is het Duitse leger, met bijna 1000 voertuigen.

In 1983 plaatste Venezuela een order voor tien voertuigen. Ze hadden geen NBC-systeem, maar wel rookgra-

naatwerpers, een lier met een capaciteit van 8000 kg, een air-conditioningsysteem en twee op het dak gemonteerde wapensystemen. Direct achter het motorcompartiment stond een KUKO toren met een 12,7 mm machinegeweer, achterop de romp stond een naar achteren gericht 7,62 mm machinegeweer.

Heel bekend werd het gebruik door het Amerikaanse leger tijdens de Golf Oorlog.

Toen het Amerikaanse leger na de Iraakse inval in Koeweit in het najaar van 1990 naar Saudi Arabië ging, brachten ze een aantal TPz 1 NBC-verkenningsvoertuigen mee. Het voorzag in de behoefte aan een mobiel, kant-en-klaar NBC-verkenningsvoertuig.

De VS hadden 23 van deze voertuigen besteld, naast de zes die al in gebruik waren bij de 92nd Chemical Company, 3rd Infantry Division (Würzburg, Duitsland) en de drie testvoertuigen van de 9th Division (Fort Lewis, Washington). In totaal waren voor het fiscaal jaar 1992 48 Fuchsen gebudgetteerd ten behoeve van het Amerikaanse leger in Europa.

Naast de 23 genoemde voertuigen leverde het Duitse leger er nog eens 60 uit haar eigen voorraden voor gebruik in Saudi Arabië en Koeweit. Ten minste een Fuchs vond zijn weg naar het Amerikaanse Korps Mariniers.

Het Nederlandse leger gebruikt de Fuchs sinds enkele jaren ten behoeve van de twee EOY-compagnieën. Er zijn twee uitvoeringen in gebruik, nl. het peilingsvoertuig (12 stuks) en de stoorzender-versie (zes voertuigen).

In het begin van 1981 werd in opdracht van het Nederlandse leger in vijf weken tijd een 8x8 versie van de TPz 1 gebouwd. Dit prototype werd beproefd als mogelijke opvolger van de YP408. Het bood ruimte aan 13 infanteristen en was bewapend met een 25 mm Oerlikon kanon in een FMC toren (de toren waar ook de YPR-765 pri mee is bewapend. Het kwam echter niet tot een opdracht.

Nu bestaat dan dus de mogelijkheid dat dit aantal wordt uitgebreid. De oorspronkelijke behoefte aan pantservoertuigen voor vredesoperaties bedroeg 110 stuks. Dit is echter inmiddels verlaagd naar 70. "Dit is mogelijk door niet twee bataljons, maar een bataljon 'plus' met VN-voertuigen uit te rusten. Dit is vooral gedaan uit doelmatigheidsoverwegingen, de ontwikkelingen rond de verbetering dan wel de vervanging van de YPR-765 en op basis

van de huidige ervaringen bij vredesoperaties" schreef staatssecretaris Meijling aan de Tweede Kamer.

Door het verlagen van het aantal voertuigen kan straks 'slechts' een bataljon compleet met 50 voertuigen worden uitgerust. Van de resterende 20 worden er 16 gereserveerd voor het opleiden van in te zetten eenheden. Dit aantal is voldoende om een compagnie op te leiden. De overige vier voertuigen zijn bestemd voor de algemene reserve. Mocht er voor vredesmissies behoefte ontstaan aan

een tweede bataljon, dan kan dit worden uitgerust met de YPR-765.

De staatssecretaris wil bij voorkeur een vervanger voor de YPR kiezen die zowel geschikt is voor inzet tijdens crisisbeheersingsoperaties als tijdens een grootschalig conflict. "Uit doelmatigheidsoverwegingen lijkt het daarom verstandig de huidige behoefte aan VN-voertuigen zoveel mogelijk te beperken en niet teveel te investeren in deze interim-oplossing. Het verdient de voorkeur zo snel mogelijk te standaardiseren op een type pantserswielvoertuig en zo in de toekomst geld beschikbaar te hebben voor de beoogde vervanging van de YPR-765". Het moderniseren van de YPR, die in zijn huidige staat rond 2005 het einde van zijn levensduur bereikt, zou volgens Meijling slechts een beperkte verbetering van de gegevenswaarde opleveren.

Momenteel wordt in overleg met TNO een vervolgstudie uitgevoerd naar de eisen waaraan de opvolger van de YPR moet voldoen. "Uit internationale studies blijkt dat de nieuwe generatie pantserswielvoertuigen waarschijnlijk beter geschikt is voor de grote diversiteit aan taken in het kader van crisisbeheersing en algemene verdediging dan pantserrupsvoertuigen".

Het voordeel van een pantserswielvoertuig ten opzichte van een rupsvariant is ook gebleken uit de ervaringen van Dutchbat in voormalig Joegoslavië. In totaal beschikte deze eenheid over 50 YPR-765 voertuigen. Na de verplaatsing van Split naar Srebrenica en Siminhan, een afstand van ongeveer 400 kilometer, bleek 25 % van de voertuigen extra onderhoud nodig te hebben. Bij de wielvoertuigen was dit niet nodig. Wanneer een pantserrupsvoertuig intensief wordt gebruikt, bijvoorbeeld voor het begeleiden van konvoien, dan wordt per jaar volgens de staatssecretaris ongeveer 15.000 kilometer afgelegd. De exploitatiekosten blijken daarbij tot circa vijf maal zo hoog te zijn als die van vergelijkbare pantserswielvoertuigen. Bij 'normaal' gebruik in Nederland, ongeveer 1500 kilometer per jaar, is deze verhouding slechts een op twee.

Wanneer het huren van voertuigen niet uitvoerbaar zou blijken, dan zijn er voor het aanschaffen van VN-voertuigen drie kandidaten: de TPz 1 Fuchs van Thyssen Henschel uit Duitsland, de VAB NG (6x6) van GIAT uit

Frankrijk en de Sisu XA-185 uit Finland. Pas wanneer het overleg met Duitsland niet tot het gewenste resultaat leidt, zullen offertes bij deze kandidaten worden aangevraagd".

TECHNISCHE GEGEVENS:

Afmetingen: lengte: 6,76 m, breedte: 2,98 m, hoogte: 2,3 m, bodemvrijheid: 0,4 m.

Gewicht: 14 ton, laadvermogen: 2 ton, idem in speciale omstandigheden: 4 ton.

Inhoud laadcompartiment: 6 m³

Bemanning: 1 of 2, + 10 tot 12 manschappen

Motor: Mercedes-Benz OM 402A 8-cilinder turbo dieselmotor, 320 pk bij 2500 tpm

Prestaties: max. snelheid: 105 km/uur, in het water: 10,5 km/uur, min. snelheid: 4 km/uur, actieradius 800 km, tankinhoud 430 liter, draaicirkel 17 m, opstapvermogen: 0,6 m.

BRONNEN:

- . DEFENSIEKRANT nr. 23, 15 juni 1995
- . Ground Defence International, nr. 59, december 1979
- . Jane's Armoured Fighting Vehicles, Cristofer Foss
- . Armored Car, nr. 7, september 1991

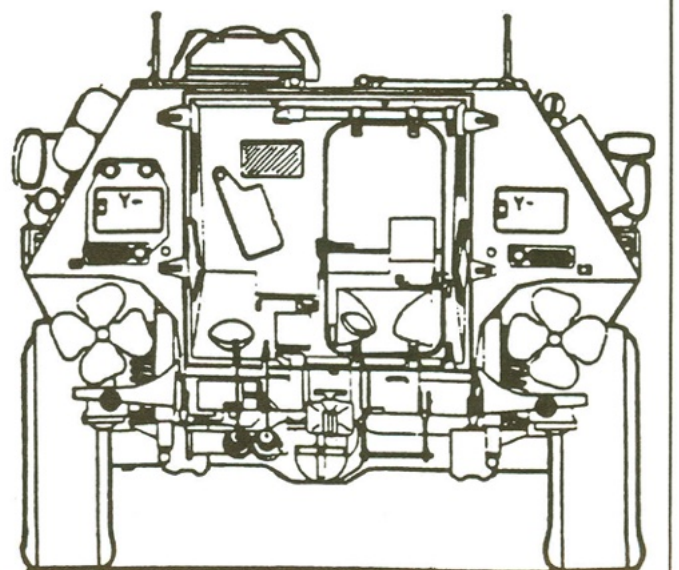
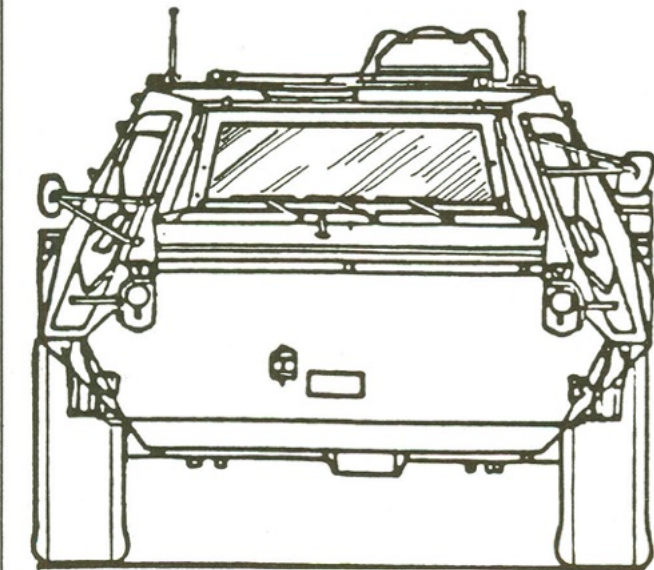
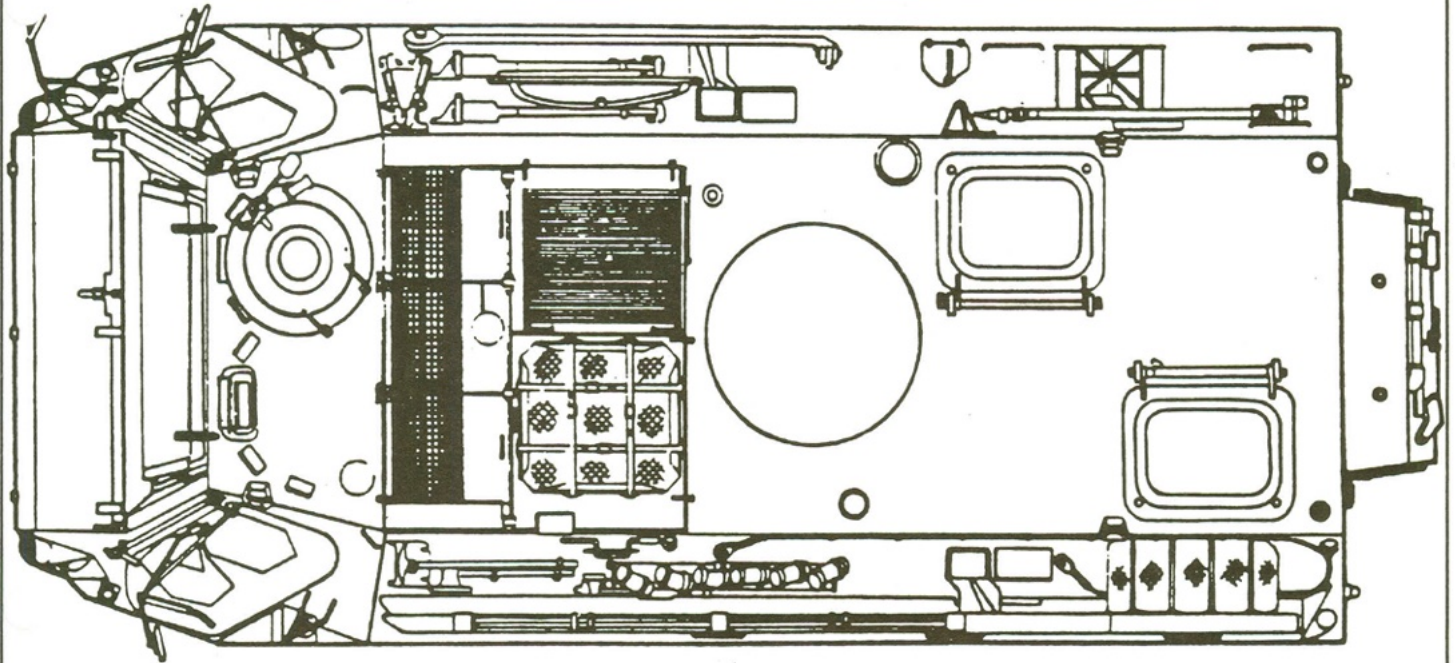
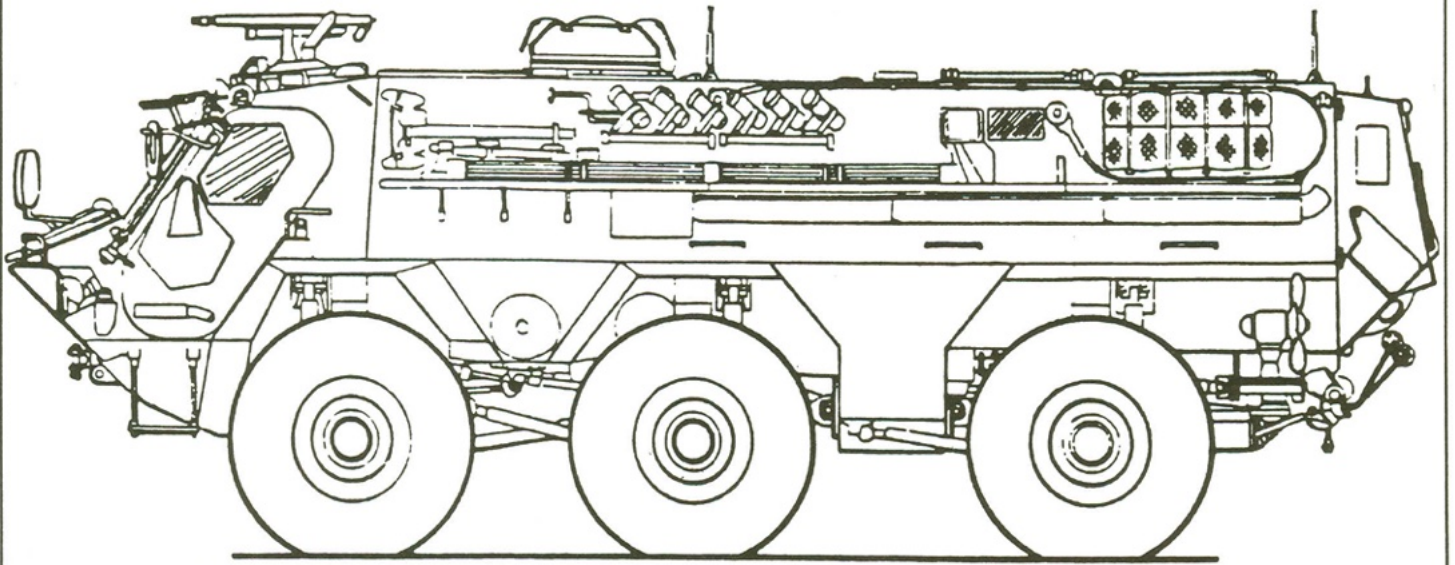
Het Ordnance Museum, Aberdeen, U.S.A. heeft in zijn serie 'specials' een boekje uitgegeven over de Fuchs. Hierin wordt de geschiedenis van het voertuig behandeld, evenals het gebruik in de afgelopen jaren. Het boekje is ruim geïllustreerd, zowel met detailfoto's als met foto's van operationeel gebruik.

Verkrijgbaar bij **Darlington Productions Inc., PO Box 5884, Darlington, MD 21034, USA.** Prijs: \$ 7,95 + \$ 2,- voor de portokosten.

Een TPz 1 'Fuchs' storingsvoertuig van de Kon. Landmacht tijdens een open dag, enkele jaren geleden.

THYSSEN HENSCHEL FOX NBC RECONNAISSANCE SYSTEM

NEDERLANDS GROOTSTE MILITAIRE MODELBOUW EVENEMENT

TOEGANG

GRATIS

DE BEST OF SHOW ONTVANGT EEN WAARDECHEQUE VAN FL.250,-

- * WEDSTRIJD
- * DEMONSTRATIES
- * DISPLAYS
- * VERKOOPSTANDS
- * VERENIGINGEN
- * CATERING

Deze dag is opgebouwd uit een aantrekkelijke mix van verkoopstands, waar U de nieuwste militaire modellen kunt kopen, modelbouwdemonstraties en een wedstrijd met 13 categorieën. "Wheels" zal originele militaire voertuigen presenteren. Verder is een aantal modelbouwverenigingen aanwezig, waaronder TWENOT, IPMS en MilCiv.

Medio September kunt U voor meer informatie, reglementen en inschrijfformulieren terecht bij R. de Jong (Tel: 01820-28185 iedere week van Woensdag t/m Zaterdag)

ZATERDAG 25 NOVEMBER 1995

DEUREN OPEN OM 10.00 UUR

POSTILJONHOTEL UTRECHT/BUNNIK

Wedstrijd “LANCERS CONQUEST”

Aan alle militaire modelbouwers,

Op **25 november 1995** organiseren wij samen met een groep enthousiaste modelbouwers **Nederlands eerste Militaire Modelbouw Evenement**. Het zal de eerste wedstrijd zijn die open staat voor iedere modelbouwer, ongeacht leeftijd of verbondenheid aan een club. Het wordt gehouden in het **Postiljon Hotel te Bunnik langs de snelweg A12**. De locatie is zowel per auto als openbaar vervoer goed te bereiken.

De wedstrijd zal bestaan uit 13 militaire klassen waar U mee kunt dingen naar de “**LANCERS CONQUEST TROPHY**” waaraan een waardecheque verbonden is t.w.v. **HFL. 250,-**

Tijdens deze dag zullen de diverse militaire modelbouwverenigingen zich aan U presenteren. Dit biedt U de mogelijkheid om op deze dag Uzelf aan te sluiten bij een voor U interessante club. Voor alle mensen die niet zijn aangesloten bij een vereniging, zal deze dag U laten zien dat zeer veel mensen in Nederland actief bezig zijn met deze groeiende hobby.

Buiten op het parkeerterrein van het Hotel zal de “**Vereniging Wheels**” zich manifesteren met originele WO. II voertuigen. U kunt dan detailfoto's maken of inlichtingen inwinnen over het onderhouden van “**The Real Stuff**”.

In de wedstrijdzaal zullen wij doorlopend verschillende demonstraties geven over o.a.: **figuurschilderen, weatheren van voertuigen en dioramabouw**. Op de Showtafel kunt U modellen presenteren welke in aanbouw zijn of gewoon omdat U niet mee wilt doen aan de wedstrijd.

In het hotel zelf is een restaurant aanwezig waar U de lunch kunt gebruiken of een verfrissing kunt nuttigen.

Van de organisatie uit hopen wij dat U in grote getale aanwezig zult zijn op dit evenement. Het is voor ons een “**Try out**”, dus laat zien dat ook in Nederland de hobby leeft onder de mensen. Wij verwachten een hoge opkomst daar al veel mensen uit zowel binnen- als buitenland positief hebben gereageerd op ons initiatief. Kom ook en laat dit evenement uitgroeien tot Nederlands eigen “**EUROMILITAIR**”.

Namens de organisatie,

Rob de Jong

Tot ziens in Bunnik!

WEDSTRIJDREGLEMENT

1. ALGEMEEN

Elke modelbouwer mag aan de wedstrijd meedoen. Hij/zij hoeft geen lid te zijn van een organisatie. De organisatie is op geen enkele wijze aansprakelijk voor beschadiging of verlies van de deelnemende modellen. De organisatie houdt zich het recht voor om modellen niet in te schrijven voor de wedstrijd.

2. CATEGORIEËN

Modellen in de volgende categorieën kunnen aan de wedstrijd deelnemen:

- MV1 : militaire voertuigen 1:35, gebruikt t/m 1945
- MV2 : militaire voertuigen 1:35, gebruikt na 1945
- MV3 : militaire voertuigen, > 1:35
- D1 : militaire diorama's 1:35, t/m 1945
- D2 : militaire diorama's 1:35, na 1945
- D3 : militaire diorama's, > 1:35
- F1 : militaire figuren t/m 90 mm
- F2 : militaire figuren, > 90 mm
- F3 : bustes in alle schalen
- K1 : kleinschalige militaire voertuigen (< 1:35)
- K2 : kleinschalige militaire diorama's (< 1:35)
- J1 : inschrijvingen van jeugd-deelnemers t/m 15 jaar (geen inschrijfgeld)
- S1 : scratchbuild modellen
- STM : Show Tafel Modellen (buiten mededinging, geen kosten)

3. BEGRIPPEN

Schalen: de in lid 2 genoemde schalen zijn de commerciële schalen zoals gebruikt in de modelbouw-industrie. De deelnemer geeft zelf aan tot welke categorie zijn/haar model(len) behoren. De wedstrijdleiding kan beslissen dat een model in een andere categorie thuis hoort.

Militair: zowel de figuren als de voertuigen moeten een militair karakter hebben. Zij hoeven dus niet zuiver militair te zijn. Ook toegelaten zijn para-militaire figuren of voertuigen. Ook toegelaten zijn civiele voorstellingen van figuren of voertuigen, mits die iets met oorlogvoering te maken hebben. Voorbeelden hiervan zijn bewapende civiele voertuigen zoals die in Somalië of Libanon zijn gebruikt.

Fantasie-voorstellingen zijn niet toegelaten. Prototypes, ooit gebouwd of alleen maar op tekening, zijn ook toegelaten. Bij twijfel kan de wedstrijdleiding vragen om bewijs, zoals bijvoorbeeld een foto of artikel waarin het origineel is te zien.

Figuren: dit zijn enkele figuren, al dan niet bereiden. Er zijn geen aparte categorieën voor commerciële, omgebouwde of zelfgemaakte figuren. Een functionele basis met grondwerk is toegestaan. De afmetingen moeten in relatie zijn met de grootte van het model.

Voertuigen: dit zijn voertuigen die hoofdzakelijk op het land worden gebruikt. Ze kunnen zowel rupsbanden als wielen hebben. Op een voertuig mogen bemanningsleden aanwezig zijn die in relatie staan tot het voertuig/model.

Deze zullen bij de jurering niet beoordeeld worden. Een basis met simpel grondwerk is toegestaan. Deze mag niet meer dan vijf centimeter breder en langer zijn dan het model.

Diorama: dit is een tafereel waarin met figuren of voertuigen of een combinatie van beiden een scene wordt uitgebeeld. Het gebruik van gebouwen en uitgebreid grondwerk is toegestaan. De maximale afmetingen van de grondplaat zijn 60 cm x 60 cm.

Scratchbuild: dit zijn voertuigen die voor het overgrote deel door de bouwer zelf zijn vervaardigd. Er zijn zo weinig mogelijk commercieel verkrijgbare onderdelen in verwerkt.

Show Tafel Modellen: in deze categorie mogen modellen worden ingeschreven die nog niet af zijn, zoals bijvoorbeeld wel gebouwd maar nog niet geschilderd. Ook is deze categorie bestemd voor die modelbouwers die niet aan de wedstrijd mee willen doen maar toch hun modellen willen laten zien. In deze categorie zullen geen prijzen worden gegeven.

4. INSCHRIJVING EN PRIJSUITREIKING

- Modellen mogen alleen aan de wedstrijd meedoen op naam van de werkelijke bouwer(s).
- Inschrijving kan vooraf geschieden door het insturen of inleveren van het inschrijfformulier tot vier weken voor de wedstrijd. De kosten voor inschrijving bedragen dan f 5,- per model/diorama, te betalen op de wedstrijddag. Op de wedstrijddag wordt u het inschrijfbewijs overhandigd.
- Inschrijving kan ook aan de zaal op de wedstrijddag zelf. De kosten zijn dan f 7,50 per model/diorama.
- Per model/diorama moet één formulier worden ingevuld (s.v.p. zelf kopiëren).
- Het aantal inschrijvingen per deelnemer is maximaal twee modellen per categorie.
- De uiterste inschrijftijd op de wedstrijddag is 13.00 uur. De prijsuitreiking is om 16.00 uur.
- De maker van een model/diorama kan deze door een derde laten inschrijven. Op het inschrijfformulier moet dan ook de naam van de derde zijn vermeld.
- Het in ontvangst nemen van prijzen kan alleen door de maker persoonlijk. Is deze niet in de gelegenheid dan dient hij/zij dit vóór de uitreiking kenbaar te maken bij de wedstrijdleiding, met vermelding van de persoon die de prijs uit zijn/haar naam in ontvangst mag nemen.
- De deelnemende modellen mogen pas na de prijsuitreiking om 16.00 uur van de wedstrijdtafel worden weggenomen. U dient dan het inschrijfbewijs te overleggen aan de wedstrijdleiding.
- Tijdens de wedstrijd kunnen modellen door de organisatie worden gefotografeerd. Deze foto's mogen door de organisatie worden gebruikt als promotie voor volgende evenementen.

5. PRIJZEN

Per categorie is er één eerste prijs, één tweede prijs en

één derde prijs. Ook is er een BEST OF SHOW prijs te winnen voor dat model dat als beste van alle categorieën uit de bus komt. De prijs bestaat uit een beker en een waardecheque van f 250,=

ROUTEBESCHRIJVING NAAR LANCERS CONQUEST

Met de auto: het Postiljon Hotel Bunnik ligt aan de snel-

weg A12 Arnhem-Den Haag en heeft ruime parkeergelegenheid. Komend uit oostelijke richting neemt u op de A12 de afslag Postiljon Hotel Bunnik. U komt dan direct op het terrein van het hotel. Komend uit andere richtingen neemt u op de A12 de afslag Bunnik. Daarna volgt u de bordjes Postiljon Hotel Bunnik.

Met de trein: u neemt de trein naar station Bunnik. Vanuit de hal van het station volgt u de borden 'Lancers Conquest'. De looptijd is ongeveer 5 minuten.

LANCERS CONQUEST

INSCHRIJF-FORMULIER

De verstrekte gegevens zullen strikt vertrouwelijk worden behandeld. Zij zullen alleen door de organisatie worden gebruikt bij toekomstige evenementen.

Naam:.....

Adres:.....

Postcode/Plaats:.....

De deelnemer verklaart door ondertekening accoord te gaan met de voor deze wedstrijd geldende reglementen.

Handtekening:.....

CATAGORIE
hier afkorting invullen

NAAM MODEL:.....

OMSCHRIJVING:.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Inschrijvings-bewijs.

Het hieronder aangevulde nummer correspondeert met het nummer op het inschrijfformulier dat bij uw model ligt.

U dient dit bewijs te tonen bij het ophalen van uw model. Bij verlies zal u om legitimatie worden gevraagd.

naam:.....

naam model:.....

.....

DE LANCIER MODELBOUW

Herenstraat 74
2802 KJ GOUDA
HOLLAND

Telefoon: 0182-528185
Fax: 0182-584290

Specialists in military
models, books and
figures

ATHENA & RYTON PUBLICATIONS

A001	Tiger I in detail 50th Anniversary Edition....f	159,50
A002	Tiger I and Sturmtiger in detail.....f	97,50
A003	German Panther in detail.....f	159,50

RESICAST MODELS

35128	Universal Carrier Mk II (Tamiya update kit)...f	59,95
35129	Universal Carrier 3" mortar carrier (conv.)...f	94,50
35130	Universal Carrier A.O.P. (conversie).....f	94,50
35131	Churchill IV N.A. 75mm (Conversion).....f	225,00
35132	Assault S.B.G. Bridge & Atlantic Wall.....f	135,00
35134	Belgian 4,7cm Anti Tank Gun.....f	94,50
35135	Sherman A.R.V. Mk I (conversie).....f	94,50

ACCURATE ARMOUR

K12	Centaur Dozer met decals.....f	225,00
K53	Challenger 2 Main Battle Tank.....f	255,00
K65	Staghound-AA Armoured Car.....f	192,50
K66	Staghound-III Armoured Car.....f	187,50
K67	Matilda-1 (A11) Infantry Tank.....f	192,50
K84	German E10 Experimental Jagdpanzer.....f	192,50
K91	British Humber Mk-IV Armoured Car.....f	187,50
K92	British Humber Mk-III Armoured Car.....f	187,50
C34	Panther M10 'Ardennen vermomming'.....f	86,50

DRY-DECALS NIEUW

DE07	British Tactical Markings (modern) black.....f	29,50
DE08	British Tactical Markings (modern) yellow.....f	29,50
DE09	British logos/Visibility Plates.....f	26,50
DE11	British Armoured Division Signs (NWE 1944-45) f	41,50
DE12	British Brigades (NWE 1944-45).....f	41,50
DE13	British Infantry Div/Corps (NWE 1944-45).....f	41,50

EMHAR

EM403	Mk A 'Whippet' W0-I Medium Tank 1918.....f	46,50
-------	--	-------

ACEDEMY

1360	US Army M-163A1 20mm Vulcan Air Defence Gun...f	52,50
------	---	-------

REVELL

Revell brengt in samenwerking met Dragon de vroegere Gunze Sangyo modellen uit. De metalen onderdelen zijn bij deze kits vervangen voor 'gewoon' plastic. Het spuitgietsysteem is bij deze modellen verzorgd door Dragon.

03005	SdKfz 141 PzKpfw III Ausf. J.....f	59,50
03006	SdKfz 173 Jagdpanther Early Version.....f	59,50